

Küreselleşme Çağında İslam Daveti
(Gençler İçin İslam'a Davet Notları 2)

Dr. Abdulkadir Turan

İstanbul 2020

İçindekiler Tablosu

Önsöz.....	3
Küreselleşme Çağında İslam Daveti -1-.....	4
Giriş.....	4
Küreselleşme Çağında İslam Daveti 2.....	10
Davetçinin Daveti	10
Küreselleşme Çağında İslam Daveti -3-.....	15
Topluma Açılmayı Göze Almak.....	15
Küreselleşme Çağında İslam Daveti -4-.....	20
İslam'ı Anlatmak Sana Düşmez mi?.....	20
Küreselleşme Çağında İslam Daveti -5-.....	25
Anlatıyorsak Olur!.....	25
Küreselleşme Çağında İslam Daveti -6-.....	30
Daveti Robotlara Bırakamayız	30
İttihad-ı İslam Davetçilerine Uymak	37
Fetih Surları Aşmak Mıdır Kalplere Ulaşmak Mıdır?.....	44
Cahili Kalıntılara Karşı Davet.....	51
Davette Bulunmamayı Sanat Edinmek	56
İslam'a Davette Alaycıları Aşabilmek.....	61

Önsöz

İslam'a davet, bugün en çok muhtaç olduğumuz hususlardan biridir. Bu çerçevede davet konusunda daha önce gençlere yönelik yazdığım ancak yayımlanmamış olan kitabımı size sunmuştum. Orada davetle ilgili kavramlar başta olmak üzere konuyu çok yönlü almıştım.

Elinizdeki çalışma, ki önemli bir kısmı bir risale tarzında düşünülerek yazılmış, o literatürü tekrarlamıyor. Ancak içinde bulunduğumuz dünyada davetin nasıl yapılacağı ile ilgili bazı hususları ele alıyor. Dolayısıyla, bu çalışma önceki çalışmayı tamamlıyor.

Sizlerden istirhamım önce "(Davet ve Sabır (Gençler İçin İslam'a Davet Notları)" başlıklı o kitabı okumanız, ardından bu yazıları okumaya geçmenizdir.

O kitap, bir usul içinde yapılan ilmi bir çalışmadır. Bu yazılar ise birbirini tamamlayacak şekilde yazılmış ve daha çok sorun odaklı makalelerdir.

Davet meselesine vakıf olmak için her iki tür çalışmaya da ihtiyacımızın olduğuna inanıyorum.

Okurken dualarınızda bu metinlerin yazarını da ihmal etmeyeceğinizi umuyorum.

Dr. Abdulkadir Turan/İstanbul, 24 Mart 2020

Küreselleşme Çağında İslam Daveti -1-

Giriş

Dünya, tek yerleşim alanına döndü. İnsanları birbirlerinden ayıran coğrafik engeller, ulaşım ve iletişim imkânlarıyla ortadan kalktı. Hz. Nuh aleyhisselam zamanında insanlık nasıl bir ise birin sesi nasıl bütün birlere ulaşabiliyorsa bugün de iletişim ve ulaşım teknikleriyle birin sesi dünyanın öbür ucundaki birlere ulaşabiliyor...

Dünya, tek yerleşim alanına döndü. İnsanları birbirlerinden ayıran coğrafik engeller, ulaşım ve iletişim imkânlarıyla ortadan kalktı.

Hz. Nuh aleyhisselam zamanında insanlık nasıl bir ise, birin sesi nasıl bütün birlere ulaşabiliyorsa bugün de iletişim ve ulaşım teknikleriyle birin sesi dünyanın öbür ucundaki birlere ulaşabiliyor.

İnsanlık serüveni, döngüsünü tamamlayarak şekil olarak aslına geri dönüyor. Coğrafik engellerin olduğu dönemlerde her kavme bir peygamber geliyordu. Bilgi aktarımının kısıtlı olduğu dönemlerde her devre bir peygamber geliyordu.

Hz. Peygamberin salallahü aleyhi vessellem ahir zaman peygamberi olarak bütün insanlığa gönderilişindeki hikmet, bir daha kendini gösteriyor. "Bütün insanlığa gönderiliş" insanlığın zaman ve mekân engellerini aşıp "tek topluma" dönüşmesiyle başlı başına bir mucizeye, insanı Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem'a iman etmeye ikna eden, mecbur bırakan bir büyük mucizeye dönüşüyor.

İnsanlık, zaman ve mekân engellerinin kalmasıyla sadece birbirine ulaşmakla kalmıyor, hal ve hareket açısından da koşullar ve imkanlar açısından da birbirinden etkileniyor.

Küreselleşme, bilgi, hizmet ve malların ulusal sınırları aşarak kabile ve kavim farklarını neredeyse silerek “dünya çapında” dediğimiz bir anlayış, bir davranış, bir giyim... tarzı oluşturmasıdır.

Eskiden her kavmin bir giyim tarzı vardı. 50-60 yıl önce bile bir büyük şehirde farklı giyimlerde insanlar adeta bir mozaik oluştururdu. Bugün herkes, neredeyse aynı üniformayı giyiyor. Bir Koreli ile bir Mısırlının; bir Türk ile bir Kanadalının giyimi adeta aynı tezgâhtan çıkmış. İster mü`min ister kâfir, küresel bir giyim tarzı oluşuyor.

Eskiden her yörenin özgün meyveleri, özgün yiyecekleri vardı. Bugün dünyanın bir ucunda yetişen bir meyveyi öbür ucundaki insan da yiyor. Bir metropolde bütün dünya toplumlarına ait lokantalar bulunuyor.

Eskiden özgün içecekler vardı. Bugün haram söz konusu olmadığında, bir içecek bütün dünya marketlerinde satılıyor.

Eskiden, eğitim sistemi köyden köye bile değişirdi. Bugün dünyanın bütün okulları, aynı eğitim tekniklerini kullanıyor. Eğitim, küreselleşmeyi sağlamanın en etkin aracı durumunda.

Eskiden gelenek ve adet vardı. Bugün moda ve çağın tarzı vardır. Eskiden insanlar, kendilerini geleneğe ne kadar uymak zorunda hissediyorlarsa bugün moda ve tarza karşı aynı şeyi hissediyorlar. Bir farkla; gelenek sabitliği sağlarken moda, kapitalistlerin çıkarı doğrultusunda sürekli değişime yol açıyor.

Eskiden her bölgenin ekonomik koşulları vardı. Bugün dünyanın bir bölgesindeki ekonomik durgunluk, dünyanın her ülkesini etkiliyor.

Eskiden “tatmin” hedefi bir olsa da her yörenin farklı bir eğlence türü vardı. Bugün yılbaşlarında bütün yönleriyle görüldüğü gibi dünyanın her yanının fasıkları aynı eğlence türünde tatmin arıyor.

Eskiden her toplumun bir sesleniş tarzı vardı, özgün ünlemleri vardı. Bugün herkes telefonda “Alo!” diyor, neredeyse bütün insanlık benzer ünlemlerle anlaşıyor.

Eskiden her toplumun bir yaşam düzeyi çağı vardı. Bugün bütün insanlık, aynı çağı paylaşıyor.

İnsanlık, birlikten çokluğa doğru yol alan serüveninde döngüsünü tamamlayarak tekrar bire dönüyor. Ancak fitratından, yaratılış gayesinden en uzak noktada batıl üzere birliğe dönüyor. Bu şeklen ilk hal ile birdir. Ancak öz olarak insanlığın kendisine en yabancı noktadır. Fitratından uzaklaşma halinden sonra, hak yoldan sapıldıktan sonra girilen yolun son noktasıdır. Hak, bir; batıl da birdir. Hak, yerindedir; batıl ise binbir kola ayrıldı ve şimdi ayrıldığı nokta yer ve zaman bakımından ne olursa olsun batılın binbir türünün bulunduğu nokta yine birdir. Dolayısıyla bu, hakkın bir, batılın da bir olduğunun hepimizin şahitliğinde mucizevî bir ispatıdır. Batılın bütün renkleri, birer köpüktü; bugün bütün renkler kalkıyor, batılın bir oluşu bütün yönleriyle açıklığa kavuşuyor.

Yeni bir peygamber gelmeyecek. Der ki Savi Tefsiri, Al-i İmran 110’un tefsirinde; Bu ümmet eski nebiler gibidir. Hidayet üzeredir ve hidayete erdirmeye görevindedir. (Muhtedi ve hadidir)

Vazife bizim, insanlığa bu serüveni, bu döngüyü, bu hareketi anlatacak olan ve onu batıldaki birlikten haktaki birliğe çağırarak olan biziz.

Peygamberlerin vazifesi ve Hz. Muhammed Mustafa’salallahü aleyhi vessellem’nın tabileri olarak bu ümmete kaldı. Peygamberliğin hakka çağrı yönü, bir vazife olarak bu ümmetin mensuplarının omuzlarına düştü:

“Siz, insanlar için ortaya çıkarılmış hayırlı bir ümmetsiniz. İyiliği emreder, fenalıktan alıkor ve Allah’a inanırsınız. Kitap ehli de inanmış olsalardı kendileri için daha hayırlı olurdu, içlerinde inananlar vardır fakat çoğu yoldan çıkmıştır.” (Al-i İmran: 110)

“Seyyid Kutup Hazretleri, bu ayet-i kerimenin tefsirinde şöyle buyuruyor:

“Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. Müslüman milletinin kendi hakikat ve kıymetlerini bilmeleri için idrak etmeleri gereken şey budur. Müslümanlar yükselmek için çıkarıldıklarını, kumanda için getirildiklerini, ümmetlerin en hayırlısı olduklarını bilmeliler.

Allah, Şu yeryüzündeki kumandayı Őerre değil, hayra vermeyi ister. Bunun için hayırlı bir ümmetin cahiliyet milletlerinden telakki almaması gerekmektedir. Sadece yanında bulunan Şeyleri diğer ümmetlere vermesi gerekir. Müslüman'ın her zaman başkalarına verebilecek bir Şeyi bulunması gerekir. Sağlam itikattan, sağlam tasavvurdan, sağlam nizamdan, sağlam ahlaktan, sağlam marifetten, sağlam ilimden vereceği Őeyler... Daima yücelerde olmak, daima kumanda mevkiinde bulunmak onun vazifesidir. Müslüman, itikadi tasavvuru, içtimai nizamı ile bu makama en ehildir. Binaenaleyh, ilmi ilerleme ve hilafet hakkını ifa etmek için yeryüzünü imar etme ile bunlara ehil olmalıdır.”

Vazife bizim. Ama biz, bu küresel çağda İslam'a nasıl davet edeceğiz?

Daha önce ifade edildiği üzere küreselleşme, bilginin, edebiyat akımlarının, yeniliklerin, teknolojinin, sermayenin ülke ve toplum sınırlarını aşarak bütün dünyayı etkisi altına alması; ülke ve toplum sınırlarının sosyal, teknik, ekonomik üretim ve geliŐmelere karşı koruma, engelleme özelliğinin yok olmasıdır.

Davet, kelime anlamıyla çağrıdır, bir ziyafette bulunma talebidir. İstılahta ise Müslüman olmayanları İslam'a, Müslümanları ise İslam olmalarının gereğini yerine getirmeye çağrıdır.

Çağ, kendisinden önceki zaman dilimlerinden, yaygın düşünce ve davranışlar, etkin siyasi güç gibi belirgin özelliklerle ayrılan zaman dilimidir.

Kabul edelim ki biz, küreselleşme çağındayız; daha önce yaŐanmamıŐ bir zaman dilimindeyiz.

Biz, bu küreselleşme çağında İslam'a nasıl davet edeceğiz? Kendisine davet ettiğimiz nasıl istiyorsa öyle ve bu birlik çağının ilk davet komutanı nasıl yapmıŐsa öyle...

Kendisine davet ettiğimiz Allah (cc)'tır. Allah (cc), nasıl istiyorsa öyle davet edeceğiz. Bu birlik çağının davet komutanı, Hz. Muhammed Mustafa salallahü aleyhi vessellem'dir. O bu daveti nasıl yapmıŐsa öyle yapacağız.

Misyonumuz belli: Batıda buluŐan insanlığı hakta buluŐturmak.

Bu misyonu emreden belli: Yüce Allah (cc)

Bu misyonda örnek alınacak önder belli: Hz. Muhammed Mustafa salallahü aleyhi vesellem.

Çağrı aynı çağrı, yol-metot, aynı yol-aynı metot... Teknikler ise (ki sadece araçtır) bugünün tekniği...

Geçmiş tekrarlanmaz ancak geçmişin ışığı, bütün görkemiyle bugüne vuruyor, bugünü bütün ayrıntılarıyla gösteriyor ve geleceğe yansıyor, gelecekte işaretler veriyor.

Dün at sırtında çöllerde yol alıp Habeş'e, İran'a, Bizans'a mektup götüren sahabe yerine bugün çağın teknik araçları başında biz varız.

Mektup aynı mektup; ulaştırma, iletme biçimi farklı...

Düşünün ki Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem, bir mektup vermiş, bizden ulaştırmamızı talep ediyor. Vazifeden kaçmak caiz midir?

O halde ey küresel çağın Müslüman'ı, sen peygamberlerin vazifesini yüklenmiş bir ümmetin mensubu olarak bir davetçisin, davetten kaçamazsın.

Hiz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem'in mektubunu evde rafa koyup, onu kendine saklayıp günde beş kez "Bizi doğru yola ilet" diye Rabbine ak bir yüzle varamazsın, emr-i bilmaruf ve nehy-i anil münker yapmadan dualarının kabul olmasını bekleyemezsin. Tevhid dininin çağrıcısı Hz. İbrahim'in yolunu sürdürmeden Kâbe ziyaretinden istifade etmiş sayılamazsın. Ravza-i Muttahara'da, Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem'in manevi huzurunda ağlarken yurduna dönüp ümmetin haline gülemezsin.

İnsanlık cehenneme doğru yol alırken, buna duyarsız kalıp ben cennette bir yer bulayım da gerisi varsın cehennemde yansın diyemezsin..

İslam, bencillerin dini değildir.

İslam paylaşım dinidir.

Sendeki iyiliği artırmak zorundasın.

Bu iyiliği artırmanın yolu, onu paylaşmaktır. İyilik, paylaşıldıkça artar.

Küreselleşme Çağında İslam Daveti 2

Davetçinin Daveti

Toplumda mutlak iktidara ulaşmak isteyen güçler öteden beri dini sevmezler. İktidarlarına hizmet etmeyen bir dini kendileri için tehdit görürler, dine karşı savaşırlar. Bu savaşın hedefi bellidir. Dini kendi hizmetkârları yapmak ya da dini yok etmek...

“Allah katında din şüphesiz İslam’dır.” (Al-i İmran 19)

“İnkâr edenlerin refah içinde diyar diyar dolaşması sakın seni aldatmasın” (Al-i İmran 196)

“Mümin erkekler ve mü’mine kadınlar, birbirlerinin dostlarıdır. İyiliği emrederler, kötülüğü menederler, namazı kılarlar, zekâtı verirler, Allah’a ve Resulüne itaat ederler. İşte onlara Allah rahmet edecektir. Şüphesiz Allah daima üstündür, hikmet sahibidir.” (Tevbe 71)

Enes Bin Malik (r.a)’ten rivayet edilmiştir. Resulullah salallahü aleyhi vessellem buyurdu: “İnsanlardan bazı insanlar vardır, iyiliğin anahtarı, şerrin kilidi olurlar ve insanlardan bazı insanlar vardır, şerrin anahtarı, iyiliğin kilidi olurlar. Allahu Teâlâ’nın elleri üzerine iyilik kapılarını açtığı kişilere ne mutlu! Allah’ın, eliyle şer kapılarını açtığı kişiye ise yazıklar olsun.” (Tenbihü’l-Gafilin)

Toplumda mutlak iktidara ulaşmak isteyen güçler öteden beri dini sevmezler. İktidarlarına hizmet etmeyen bir dini kendileri için tehdit görürler, dine karşı savaşırlar. Bu savaşın hedefi bellidir. Dini kendi hizmetkârları yapmak ya da dini yok etmek.

Din, bulunduğu yerde yıpranmadı. Din, zulme boyun eğdiği ve zulmün hizmetkârı konumuna düşürüldüğü yerde yıprandı.

Din, İslam’dır, Allah (cc)’a teslimiyettir. Allah (cc)’a teslim olmayı öğütleyen din haktır. Din, Allah (cc)’a teslim olma çizgisinden zalime teslim olmayı öğütleme noktasına düşerse adı ne olursa olsun, hak değil, batıldır. Batıl din, hak dini yıpratır.

Tarih akışı içinde,

1. Dinin zulme boyun eğmesi

2. Dinin zalimlerin yanında görünmesi

dine zarar verdi.

İnsanlar, haktan sapmış dini, dinin kendisi zannetti. Kendisini zalimlerden kurtaracak başka kurtuluş yolları aramaya başladı.

Öte yandan dini, iktidarları için tehdit görenler; dini, insanları kendilerine kul etmenin önünde engel bulanlar, dine karşı savaştı, dine iftira attı, dindarları küçük düşürdü, sefih, ebleh kişiler diye topluma tanıttı.

Öyle ki dindar olmak neredeyse 'ayıp' oldu, başta gençler olmak üzere insanlar dindar olmaktan, dindar görünmekten utandı.

Dine sahip çıkanlar, aşağılandı, korkutuldu, davalarından vazgeçirildi.

Hak dine hakkıyla sahip çıkmak, en büyük tehlike haline geldi.

Gün geldi, resmi kanallar akredite adamlar hariç, dindarlar sustu, dilleri tutuldu, ağızları bağlandı. Dün Allah (cc)'ın dinini anlatanlar, bugün ağızlarını bantladı. Burada anlatılan bu vakanın tarihteki örnekleri değil, bugünün ta kendisidir.

Ahlaksızlık öylesine galip geldi ki ahlaktan söz etmek 'ayıp' oldu. Ahlaktan söz edenlerde ahlaksızlık aranır oldu. Ahlaksızlıktan söz etmek herkesin keyif aldığı bir eğlenceye dönüştü. Vaka resmen, bir oyuncu-seyirci ilişkisine büründü. Kimi ahlaksızlık ediyor, kimi seyrediyor. Müdahale oyunbozanlık sayılıyor. Ahlak ehli sustu, "Bakalım, ne olacak bunların sonu?" diyerek seyirciler arasında yerini aldı, tezahüratta bulunmamayı bile neredeyse fazilet sayacak.

Böyle olmaz.

Din, insanlığa lazım...

İnsanlığa ahlak lazım...

Hak dini batıl din yüzünden uğradığı iftiradan kurtarmak gerek...

Ahlaksızlığın ahlaka karşı zaferini seyretmekle kalmamak gerek...

İnsanlar İslam'ın anlatılması konusunda üç kısımdır:

İslam'ın hakikatinden habersiz olan insanlar var. Onlara İslam'ı anlatmak gerek...

Müslümanlar gaflette, Müslümanları gafletten uyandırmak gerek...

Dünyanın İslam'ın hakikatinden habersizliği ve Müslümanların gafleti karşısında çaresizlikten ya da hakkın zaferinden gizli bir umutsuzlukla umut kesmekten bunalıma düşen Müslümanlar var. Onları, bunalımdan kurtarmak gerek...

Birincisi tebliğ ve davettir; ikincisi irşaddır, üçüncüsü nasihattir ki (aslında bu üç kavram öylesine içi içe geçmiş ki onları birbirinden ayırmak mümkün değil)

İslam'ı kavramış bir insan,

1. İnsan olarak insanlığa karşı bir sorumluluk duymak durumunda

2. Bir Müslüman olarak insanlığa karşı sorumluluk duymak durumundadır.

Müslüman; kâfirlere İslam'ı anlatmak, Müslüman kitleleri gafletten kurtarmak ve tebliğe yetenekli olup suskunluğa sürüklenen Müslüman'ın bunalımına çare olmak durumunda...

Bu, Allah (cc)'in emridir.

Bu, Hz. Resul salallahü aleyhi vessellem'in sünnetidir.

Bu, İslam ümmetinin insanlığa karşı üstlendiği görevidir.

Rabbimiz buyuruyor:

“Sizden iyiye çağıran, doğruluğu emreden ve fenalıktan meneden bir cemaat bulunsun. İşte onlar, kurtuluşa erenlerin kendileridir.” (Al-i İmran 104)

“İyilik ve takvada birbirinizle yardımlaşın.” (Maide 2)

“İsrailoğullarından küfür ehli olanlar Davud'un ve Meryem oğlu İsa'nın diliyle lanet olunmuştur. Bunun sebebi; isyan etmeleri ve haddi aşmış olmaları idi. Onlar, işledikleri herhangi bir fenalıktan birbirlerini sakındırmazlar. Gerçekten yapmakta oldukları şey ne kötüydü. (Maide 78-79)

Allah'ın Resülü Hz. Muhammed salallahü aleyhi vesellem buyuruyor:

“Sizden kim bir kötülük görürse derhal onu eliyle değiştirsin. Buna gücü yetmiyorsa diliyle değiştirsin. Buna da gücü yetmiyorsa kalbiyle buğz etsin. Ki bu imanın en zayıf derecesidir.” (Müslim)

“Ya iyiliği emreder, kötülükten sakındırırınız ya da pek yakında Allah, tarafından size bir azap gönderir. Sonra Allah'a dua edersiniz de dualarınız kabul olunmaz.” (Tirmizi)

Üstad Mevdudi; “Böylece biz, sizi insanlara şahid (ve örnek) olmanız için vasat bir ümmet kıldık; peygamber de üzerinizde bir şahid olsun...” (Bakara 143) ayet-i kerimesinin tefsirinde şunları söylüyor:

“Nasıl Hz. Peygamber salallahü aleyhi vessellem Allah'ın hidayetini tebliğ etmekle görevli idiye aynı şekilde mü'minler de hidayeti diğer insanlara tebliğ etmekle sorumludurlar. Eğer Allah'ın huzurunda bu görevlerini ellerinden geldiğince iyi bir şekilde yerine getirdiklerini

göstermezlerse orada cezalandırılacaklardır. Eğer Hakk'ın şahidleri olarak görevlerinde en ufak bir gevşeklik göstermişlerse kendi kötü amelleri ile birlikte kendi önderlikleri zamanında yayılan kötülüklerden de sorumlu tutulacaklardır. Kıyamet gününde Allah şöyle soracaktır: dünyayı kasıp kavuran sapıklık, zulüm ve günah salgınını gördüğünüzde onu engellemek için ne yaptınız?" (Tefhimü'l Kur'an)

TEBLİĞİN BAŞLANGICI

Tebliğin ilk adımı suskunluğa son vermektir. Ağzımızı açmak zorundayız. Suskunluğa son vermek zorundayız. Allah'ın, O'nun Resûlü'nün ve o Resul'ün yolunda giden âlimlerin buyruğuyla sorumluluk sahibiyiz, sorumluluktan kaçamayız.

Konuşmak... Davetçi olmanın başlangıcıdır. İslam'dan habersiz olanlara İslam'ı anlatmaktan utanmamak, gafil Müslümanları uyarmaktan çekinmemek, bunalımdaki Müslümanlara nasihat etme yetkisini kendinde bulmak. İnsanlığa şifa dağıtmak...

Konuşmakla olmaz denebilir. Doğrudur ama bu dinleri sadece "konuşmak" olanlar için geçerlidir. Amel-i salih sahibi Müslümanlara gelince asıl onlar konuşmadan olmaz. İman-salih amel ve üçüncü aşama hakkı ve sabrı tavsiye değil midir?

Konuşmuş olmak için konuşanların (amelsizlerin) konuşması felakettir elbette. Ama salih amel sahibi olanların konuşmaması bir kat daha felaket...

Müslüman'ın, salih amel sahibi Müslüman'ın, sustuğu bir dünyada söz fasıklara, münafıklara, kafirlere kalmaz mı?

Bir konuşmaya başlayalım, olduğunu göreceğiz. Bir anlatalım, dinleyenin, dinlemek isteyen var olduğunu göreceğiz.

Kaybettiğimiz bir eşya için gösterdiğimiz çabanın yarısını İslam ahlakının yeniden inşası için gösterelim, o ahlakın öncelikle bizim etrafımızda inşa olmaya başladığına şahitlik edeceğiz.

“Ey örtüye bürünen! Kalk ve insanları uyar!” (Müddessir 1-2)

“İnsanoğlunun emr-i bil-ma’ruf, nehy-i anil münker ve Allah’ı zikirden başka her sözü aleyhinedir.” (hadis-i şerif İbn-i Mace)

Küreselleşme Çağında İslam Daveti -3-

Topluma Açılmayı Göze Almak

Mekke’yi düşünelim, kendini ticarete vermiş, Allah’ın evi Kâbe’yi bile ticaret aracı haline getirmiş, pek çok yönüyle demokratik, gevşek bir şehir devleti...

Mekke’yi düşünelim, kendini ticarete vermiş, Allah’ın evi Kâbe’yi bile ticaret aracı haline getirmiş, pek çok yönüyle demokratik, gevşek bir şehir devleti...

Kendine dalmış, kendi hayat tarzı içinde yolunu kaybetmiş, duyarsızlaşmış, çürümüş, farklı bir yöne hareket etme kabiliyetini yitirmiş, farklı sözü aldırış etmeyerek etkisizleştiren, şiirle uyanmak yerine kendinden geçen, üstünlüğü soyunda kalmış, kendisine sermaye olarak soy kütüğü kalmış bir toplum...

Biyolojik olarak Hz. İbrahim’le bağına bilen, o bağla övünen ama Hz. İbrahim’in savaş açtığı putlar önünde eğilen; bir yandan kadına (başlık diye) servet ödeyen, öte yandan kız çocuklarını diri diri toprağa gömen bir çelişkiler toplumu... Varaka bin Nevfel gibi bilenlerinin kendi halinde yol aldığı, herkesin bir başkasının hayat tarzına gülüp geçtiği veya o hayat tarzına gözünü kapatıp geçtiği duyarsız bir toplum...

Gelir dağılımının, alt-üst ilişkilerinin, kadına bakışın fahiş olduğu bir toplum...

Böyle bir toplumda Hz. Muhammed Mustafa’nın sustuğunu düşünebilir misiniz?

Aslında kimi ilkel dinlerde olduğu gibi Hz. Resul salallahü aleyhi vessellem peygamberlikle görevlendirildikten sonra toplum içine hiç çıkmadan, kendi mekânına kapanıp münzevi bir

hayat yaşayabilir; oradaki sözlerinden, oradaki hayatından etkilenenler üzerinden İslam'ı yayabilirdi.

Bu bir yoldur, hatta kimi yönlerle oldukça etkili bir yoldur. Ama Allah (cc), öyle dilemedi; Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem, bu tür bir yöntemi benimsemedi.

Yüce Allah (cc), elçisine dedi ki “Ey örtüye bürünen! Kalk ve uyar, Rabbini yücelt...” (Müddessir 1-3) “Önce en yakın akrabalarını uyar!” (Şuara 214) “Artık Sana emrolunanı açıkça söyle, puta tapanlara aldırış etme. Seninle alay edenlere karşı şüphesiz Biz, Sana yeteriz.” (Hicr 94-95)

Resulullah salallahü aleyhi vessellem, bunun zor bir metot olduğunun farkındaydı. Nitekim “Önce en yakın akrabalarını uyar” ayet-i kerimesi indiğinde Resulullah salallahü aleyhi vessellem “Ben, bunu yaparsam kavimimden hoşlanmayacağım bir muamele göreceğimi bildim, bundan dolayı sustum. Cebrail, geldi ve bana dedi ki: Ey Muhammed, eğer Rabbinin Sana emrettiğini yapmazsan Rabbin Seni ateşle azaplandırarak.” buyuruyor. (İbn-i Kesir)

Artık başka yol, yok kabul edilir. Çünkü Allah (cc)'ın emretmediği yol, Onun elçisi salallahü aleyhi vessellem için yol değildir. Din, Onundur; dine çağrı yolunu belirleyecek olan da O'dur.

Allah'ın Resülü salallahü aleyhi vessellem emri alınca safa tepesine çıktı, o dönemin bir bakıma “kırmızı ışık” “İmdat” çağrısıyla “Ya Sabbahah!” diye seslendi, çağrıyı duyan şehir halkı toplandı ve yüce elçi salallahü aleyhi vessellem onlara “Ey Abdulmuttalib oğulları, ey Fahr oğulları, ey Ka'b oğulları! Ben, size bu dağın ardından atlılar gelecek ve size saldıracak dersem beni doğrular mısınız?” diye sorar, “Evet!” der çağrıya cevap verenler. Bunun üzerine Allah'ın elçisi salallahü aleyhi vessellem, “Sizin için önünüzdeki şiddetli azabı size haber veren bir uyarıcıyım” diyerek uyarma görevini yapar. (Buhari'den naklen İbn-i Kesir)

Başka bir rivayette Hz. Ebu Hureyre (r.a) şöyle buyurur: “Önce yakın akrabalarını uyar” ayet-i kerimesi inince Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem Kureyş'in alt-üst (havas-avam) bütün kesimlerini çağırıldı ve şöyle dedi: “Ey Kureyş topluluğu, kendinizi ateşten koruyunuz! Ey Beni Kelb topluluğu kendinizi ateşten koruyunuz! Ey Beni Haşim topluluğu kendinizi ateşten koruyunuz! Ey Abdulmuttalib oğulları topluluğu kendinizi ateşten koruyunuz! (Ve kendi öz kızını çağırıyor) Ey Muhammed'in kızı Fatıma kendini ateşten koru! Allah'a yemin ederim, ben Allah'a karşı sizin için bir şey yapamam. Sizin için ancak (sıla-i) rahm vardır.” (Müslim ve İmam Ahmed bin Hanbel'den naklen İbn-i Kesir)

İSLAM GETTOLAŞMAYI KABUL ETMEZ

İslam; küfürden, fısktan soyutlanmayı (tecerrüd etmeyi) emreder ama gettolaşmayı kabul etmez. Bu, ince bir yoldur, orta bir yoldur. Ondan sapan yanlışa düşer.

Getto, Katoliklik dönemi Avrupa'sında toplumdan dışlanan Yahudilerin sığındığı kenar mahalledir. Oradan türetilen "gettolaşma" kavramı, bir grubun kendini korumak için toplumdan uzaklaşmasını, toplumla arasındaki bağı kopararak kendi dünyasına çekilmesini anlatır.

Fiziki bir gettolaşma söz konusu olduğu gibi düşünsel bir gettolaşma da söz konusudur.

Fiziki gettolaşma; bir grubun mekânını toplumdan ayırması, kendisi için kendisinden olmayanların giremediği siteler, mahalleler inşa etmesidir. Amaç toplumdan etkilenmemek, toplumla içli dışlı olmamaktır. (Nitekim günümüzde İslami simgelerden rahatsız olan kimi bağnaz çağdaşçılar, büyük şehirlerin kıyısında kendileri için böyle yerler inşa ediyorlar.)

Düşünsel gettolaşma ise kişinin toplum içinde yaşarken "kendi inancını, düşüncesini kendisine saklaması", toplumla düşünce alış verişinden kaçınması, kendini kendi gündemine hapsetmesidir.

Gettolaşma acizliktir, toplum ırmağını kendi akışına bırakmaktır, o ırmağın akıntısına karşı kürek çekme gücünü kendinde görmemektir.

Gettolaşma sorumsuzluktur, kişinin kendisini ferdi olduğu toplumun geleceğinden sorumlu görmemesidir.

Gettolaşma, ürkekliktir; toplumdaki yanlışlarla mücadele etmeye cesaret edememektir.

Gettolaşma, zayıflıktır. Kendisini inanç ve düşünce bakımından güçlü gören inanç ve düşüncesini beyan etmekten korkmaz.

Gettolaşma, bencilliktir, ben cennete gideyim de diğer insanlar ateşte cayır cayır yansın demektir.

H.z. Resulullah salallahü aleyhi vessellem ve arkadaşları, toplum ırmağını kendi haline bırakmadılar.

H.z. Resulullah salallahü aleyhi vessellem ve arkadaşları, acizyet içinde değildiler.

H.z. Resulullah salallahü aleyhi vessellem ve arkadaşları, sorumsuz değildiler.

H.z. Resulullah salallahü aleyhi vessellem ve arkadaşları, ürkek değildiler.

H.z. Resulullah salallahü aleyhi vessellem ve arkadaşları inanç ve fikirde zayıf değildiler.

H.z. Resulullah salallahü aleyhi vessellem ve arkadaşları bencil değildiler.

Allah'ın elçisi salallahü aleyhi vessellem çarşıda, pazarda dolaşıyor, ulaşabildiği her yere ulaşılıyor ve vahyi duyuruyordu.”

İmam Ahmed bin Hanbel'den aktarılmıştır: “Bir adam dedi ki ben (cahiliye günlerimde) H.z. Resulullah salallahü aleyhi vessellem'i, Zü'l-Mecaz çarşısında gördüm. 'Ey insanlar lailaheillallah deyiniz, kurtuluşa erersiniz' diyordu.” (İbn-i Kesir)

H.z. Ali(r.a)'ın kardeşi Akil bin Ebi Talib haber veriyor: Kureyş, Ebu Talib'e geldi ve dediler ki: “Senin kardeşinin oğlu toplantı yerlerimizde ve Kâbe'nin bahçesinde bize eziyet ediyor. (Bizi dinine çağırarak bizi rahatsız ediyor), onu bizden alıkoy.” Ebu Talib, “Ey Akil, git ve Muhammed'i bana getir” dedi. Ona vardım, onu küçük bir evden çıkardım, öğlenin sıcaklığında oraya gelirdi. Onların yanına vardığımda Ebu Talib “Ey amcasının oğlu, bunlar Senin onlara toplantı yerlerinde ve Kâbe'nin bahçesinde rahatsız ettiğini iddia ediyorlar, onları rahatsız etmeye son ver” dedi. H.z. Resulullah salallahü aleyhi vessellem gözlerini göğe çevirdi ve “Siz, bu güneşi görüyor musunuz?” dedi; “Evet” dediler. H.z. Resulullah salallahü aleyhi vessellem

“Ben, onu sizi ışığıyla aydınlatmaktan vazgeçmeye çağırمام” dedi. Ebu Talib “Vallahi, kardeşimin oğlu asla yalan söylemedi, haydi geri gidiniz, dedi” (Buhari’den naklen İbn-i Kesir)

Rivayetlerden anlaşıldığı üzere Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem ulaşabildiği her yere ulaşıyor, onları toplantı halinde yakalıyor, çağırıyor, onlara ölü kalpleri diriltecek sözler söylüyor, hakka doğru kışkırtıyor, gündemin içine çekiyor, konuşturuyor; kuşku, korku tepkileri açığa çıkarıyor, yüce Allah (cc)’ın yol göstericiliğiyle cevap veriyor, onların üzerine varıyor, kendi kulaklarına pamuk tıkayınca kadar onlarla uğraşıyor ve onları kendi duyurusuyla uğraşmak, kendi alanı içine girip fikir savaşına girmek zorunda bırakıyordu. Onlar duyarsızlıkta direnirse onları aşağılıyor, onların kendilerini savunma dürtülerini harekete geçiriyor, onların tutarsızlıkları beliriyor ve yüce Kur`an o tutarsızlıkları bir bir gözler önüne sererek Hz. Resulsallahü aleyhi vessellem’in yardımına yetiştiriyor.

İşte Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem ile onlar arasındaki mücadelenin Furkan Suresi’ne yansması: (İnkâr edenler), Allah’ı bırakıp hiçbir şey yaratmayan ve zaten kendileri yaratılmış olan, üstelik kendilerine fayda ve zararları dokunmayan, öldürmeye, yaşatmaya ve ölümleri diriltip kabirden çıkarmaya güçleri yetmeyen ilahlar edindiler. ﴿3﴾ İnkâr edenler, "Bu Kur`an, Muhammed’in uydurduğu bir yalandan başka bir şey değildir. Başka bir topluluk da bu konuda ona yardım etmiştir" dediler. Böylece onlar haksız ve asılsız bir söz uydurdular. ﴿4﴾ (Bu Kur`an, başkalarından) yazıp aldığı öncekilere ait efsanelerdir. Bunlar ona sabah akşam okunmaktadır" dediler. ﴿5﴾ (Ey Muhammed!), De ki: "O kitabı göklerin ve yerin sırrını bilen indirmiştir. Şüphesiz O, bağışlayandır, çok merhamet edendir." ﴿6﴾ Dediler ki: "Bu ne biçim peygamber ki yemek yer, çarşıda, pazarda dolaşır. Ona bir melek indirilseydi de bu onunla beraber bir uyarıcı olsaydı ya!" ﴿7﴾ "Yahut kendisine bir hazine verilseydi veya ürününden yiyeceği bir bahçesi olsaydı ya! "Zalimler (inananlara): "Siz ancak büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz" dediler. ﴿8﴾ (Ey Muhammed!) Senin hakkında bak nasıl da temsiller getirdiler de (haktan) saptılar. Artık onlar doğru yolu bulamazlar. ﴿9﴾ Dilerse sana bundan daha güzelini, içinden ırmaklar akan cennetleri verebilecek olan, sana saraylar kurabilecek olan Allah`ın şanı yücedir. ﴿10﴾ Hayır, onlar Kıyameti de yalanladılar. Biz ise o Kıyameti yalanlayanlara çılgın bir cehennem ateşi hazırlamışızdır. ﴿11﴾ Bağlanmış, çatılmış olarak cehennemın daracık bir yerine atıldıkları zaman orada, yok olup gitmeyi isterler ﴿13﴾ (Kendilerine) "Bugün bir kere yok olmayı istemeyin, bir çok kere yok olmayı isteyin!" (denir.) ﴿14﴾

Eleştirinin şiddeti arttıkça artıyor ve yüce Allah (cc), onlar hakkında şöyle buyuruyor:

“Cehenneme yüzükoyun sürülüp toplanacak olanlar, işte onlar yerleri en kötü ve yolları da en sapık olanlardır.” (Furkan 34)

Bu ayetler, Arapça nazil olmuş ve Arapçayı çok iyi bilen Mekke’de müşriklerin duyacakları her yerde okunmuş. Yaşanılanın bu yanına bakılınca Allah’ın elçisi salallahü aleyhi vessellem’in nasıl bir mücadele verdiği daha iyi anlaşılıyor.

Allah (cc) böyle buyururken, Resulullah salallahü aleyhi vessellem böyle davranmışken biz nasıl olur da İslam dışı bir yaşamın çirkinliklerine dalıp huzursuzluğunda kaybolanları seyretmekle kalırız ya da onları uzaktan seyretmekten gizli bir keyif alırız?

Allah’ın Resülü’ne iman eden, ilim sahibi insan bu küreselleşme çağında düşünsel bir gettolaşma yaşayamaz, toplumun duyarsızlaşmasından şikâyet edip kendisini kendi dünyasına hapsedemez.

Küreselleşme Çağında İslam Daveti -4-

İslam’ı Anlatmak Sana Düşmez mi?

Nüzul sırasına göre Kur`an-ı Kerim’in ilk emri “Oku” emridir; ikinci emri ise Müddessir Suresi’nin tefsiriyle “Tebliğ et” emridir. Bu iki emir bir arada okunduğunda İslam, “Oku ve tebliğ et” ile başladı, deriz. Bu, insanlığa kurtuluş yolunu gösteren bu dinin başlangıcıdır.

Yaratan Rabbinin adıyla oku! O, insanı "alak"dan yarattı. ﴿1-2﴾ Oku! Senin Rabbin en cömert olandır. ﴿3﴾ O, kalemle yazmayı öğretendir, insana bilmediğini öğretendir. ﴿4-5﴾

Ey örtünüp bürünen (Peygamber!) ﴿1﴾ Kalk da uyar. ﴿2﴾ Rabbini yücelt. ﴿3﴾ Nefsini arındır. ﴿4﴾ Şirkten uzak dur. ﴿5﴾ İyiliği, daha fazlasını bekleyerek (bir kazanç elde etmek için) yapma. ﴿6﴾ Rabbinin rızasına ermek için sabret. ﴿7﴾

Andolsun zamana ki, insan gerçekten ziyan içindedir. ﴿1-2﴾ Ancak, iman edip de sâlih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler, birbirlerine sabrı tavsiye edenler başka (Onlar ziyanda değildirler). ﴿3﴾

Sizden, hayra çağıran, iyiliği emreden ve kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa erenler onlardır. ﴿104﴾

Nüzul sırasına göre Kur`an-ı Kerim'in ilk emri "Oku" emridir; ikinci emri ise Müddessir Suresi'nin tefsiriyle "Tebliğ et" emridir. Bu iki emir bir arada okunduğunda İslam, "Oku ve tebliğ et" ile başladı, deriz. Bu, insanlığa kurtuluş yolunu gösteren bu dinin başlangıcıdır.

Rabbimiz, Asr Suresi'nde hakkı ve sabrı tavsiye edenler dışında herkesin hüsranda olduğunu bildiriyor. Al-i İmran 104'te ise "Sizden bir topluluk bulunsun" buyuruyor.

Bir Müslüman olarak bu tablo karşısında ben nerede duracağım?

İslam'ı anlatmak bana mı düşer? İslam'ı anlatan niye başkası değil de ben olayım? Ben, İslam'ı anlatabilir miyim?

Sorularını ister istemez kendimize sorarız.

Bir yol düşünelim, bir uçuruma gidiyor ve o yolun başında ortasında veya neredeyse sonunda anne-baba bir öz kardeşimiz var, akrabamız var, komşumuz var, mahallemizden biri var, şehrimizden biri var.

Hayır, bunlardan hiçbiri yok. Dünyanın bilmediğimiz bir yerinden bir insan var.

O insana "Dur ey Allah'ın kulu, uçuruma gidiyorsun!" demek için özel bir insanlık eğitime; geniş bir din eğitime ihtiyaç var mı?

Böyle bir uyarı için bizim bir din uzmanı olmamız mı gerekiyor?

Toplumun dinin etki alanı dışına çıkarak Allah (cc)'a kulluktan uzaklaştığı dönemlerin genel bir özelliği vardır:

O dönemlerde bugün "din adamı" da denen âlimlerin ya da resmi din görevlilerinin;

1- Ya toplumla bağları kopmuş, inzivaya çekilip dillerini kendi iç dünyalarına çevirmişler; dil, insan ile toplum arasında bir iletişim organı iken onu sadece kendi iç huzurlarının bir aracı haline getirmişler, böylece ona ilahi bir vazife yükleme adına onu Allah (cc)'in emrettiği tebliğ vazifesinden alıkoymuşlar.

2- Ya da "kurulu düzen" dediğimiz toplum döngüsünün bir parçasına dönüşmüşler. Burada "kurulu düzen" ile kast edilen illa bir devlet yapısı değildir, bir kasaba ya da köy de olabilir. "Din adamı", o döngünün yanlış yapısının, gayr-i İslami işleyişinin farkındadır veya değildir ama kendisi için selameti o döngüye karşı durmakta değil, toplumu o döngüye uydurmakta buluyor. Zaman zaman döngünün motor gücüne, döngünün başındaki kişilere nasihatle bulunsa da genellikle sırtı o döngünün oluşturucularında yüzü ise topluma dönüktür. Vaazları yanlışları düzeltmeye dönük olmaktan çok, toplumun mevcut durumunu "fitneye düşme" endişesiyle korumaya yöneliktir. Bunun için faaliyetleri yanlışları düzeltmeye değil, yanlışları kalıcılaştırarak kurumsallaştırmaya, kurumsallaşmış yanlışları sürdürmeye yarıyor.

Onlardan ayrışan âlimler ise toplumun bütününe ulaşmakta yetersiz kalıyor. İslam'ı yaşıyor, İslam'ı hakkıyla anlatıyor ancak gerek imkân azlığının yol açtığı alan darlığı, gerek farklı düzeydeki engellemelerin yol açtığı yavaşlık onu belli bir çevre içinde tutuyor ve onları, varisi oldukları Hz. Muhammed Mustafa salallahü aleyhi vessellem 'in Veda Haccı'nda duyurduğu gibi "Burada bulunanlar, bulunmayanlara anlatsın" diyor.

Resulullah salallahü aleyhi vessellem döneminde İslam'ı anlatan tek kişi Resulullah salallahü aleyhi vessellem değildir, ancak insanlığın yenedünyası Onun etrafında oluşuyor. Sahabeler, ya Hz. Ebubekir (r.a) gibi insanlara İslam'ı bizzat anlatıyor ve onları Resulullah salallahü aleyhi vessellem'e götürüyor ya da Resulullah salallahü aleyhi vessellem'i insanlara duyurmakla kalıp onları Resulullah salallahü aleyhi vessellem'i dinlemeye ikna ediyor.

O dönemde Müslümanlar, insanlara ya İslam'ı anlatandır ya da onları İslam'ın kaynağına ulaştıran. Resulullah salallahü aleyhi vessellem bizzat anlatıcıdır, büyük anlatıcıdır, kaynaktır. Sahabeler ise yardımcı anlatıcıdır ve kaynağa ulaştırandır.

Acaba annesine babasına Resulullah salallahü aleyhi vessellem'i duyuran Ammar bin Yasir'in, o günlerde hangi ihtisası vardı? Ve onlara Resulullah salallahü aleyhi vessellem'i duyurmak için bir ihtisasa ihtiyaç mı vardı?

Sonra, bazı adamlar vardı Amr bin Mürre misali. Resulullah salallahü aleyhi vessellem'le tanışalı kısa bir süre önceydi ve Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem ona "Sana sevgiyle

hareket etmeni, doğru ve yerinde söz söylemeni tavsiye ediyorum. Katı kalpli, sert söyleyen olma. Kibir ehli ve kıskanç olma.” diye tavsiyede bulunmuş, o da bu tavsiyeyi sıkıca tutarak toplumuna ulaşmış ve hepsinin İslam’la şereflenmesine vesile olmuştur. (Resulullah salallahü aleyhi vessellem’e ulaşma imkânını ancak Medine günlerinde bulabilmişler.)

Hakkı ve sabrı tavsiye etmeyi herkese emreden Asr Suresi, Mekkî’dir. Bir topluluk bulunsun emrini veren Al-i İmran ise Medenî’dir.

Mekke’de Müslümanlar, bir din uzmanı değil ama hepsi görevli. Medine’de Müslümanlar arasında uzmanlaşma başlamış ve özel bir görevlendirme yapılıyor.

İslam’ı anlatmada ihtisas yok mudur? Vardır. İhtisas gerekli değil midir? Gereklidir.

Ancak hayatın bazı alanları vardır sadece uzmanlara bırakılır ve hayatın bazı alanları vardır, onlar da herkese iş düşer. Reçete yazmak için doktor olmak gerekiyor ama soğukta duran bir çocuğa “Üşürsen hasta olursun” demek için doktor olmak gerekmez.

İslam’ın ancak âlimler tarafından anlatılabilecek konuları vardır ve her Müslüman’ın anlatması, birbirine hatırlatması gereken konuları vardır.

İslam; büyük bir dindir, hayatın her alanını kapsayan bir dindir. Bir mühendisin de bir marangozun da ondan anlatacağı konular var. İslam’ı Endonezya-Malezya kıyılarına götürenler tüccarlardır, Afrika ortalarına götürenler de sofilerdir.

Toplumların seferberlik anları var ve genişlik anları var. Her birinin hukuku ayrıdır. Ateşin düştüğü evin yanı başında su kaynağı varken itfaiye aracı beklenmez. Bunu yapmaya kalkışmak, usule uymak değil ahmaklıktır.

Küreselleşen dünyada İslam kalelerine ateş düşmüş, bedenlerimiz hızla işgal ediliyor; her geçen gün bu beyin işgali, bu kültür işgali daha da büyüyor. Her İslam kalbi, bir İslam vatanıdır. Kalplere ateşin düştüğü böyle bir zamanda profesyonel ordu misali güçlerin olay yerine yetişmesini beklemekle kalmak “vatana ihanet”tir.

İslam'ın bir bilgi aktarma disiplini (edebi) vardır:

- 1- Bilmediğini anlatmamak
- 2- Anlatmak isteğini imkânları ölçüsünde en iyi şekilde öğrenmek
- 3- Zanna dayalı bilgiyle amel etmemek
- 4- Gücü yettiği kadar yaşayarak anlatmak

Bu disiplin, bu edep az bilmekten kaynaklanan bütün sorunları ortadan kaldırıyor. Bilgi düzeyi ne olursa olsun her Müslüman bu disiplin içinde kalarak İslam'dan kendisine düşen payı anlatmakla mükelleftir.

İslam'ı anlatmak, hakkı tavsiye etmek, kötülükten alıkoymak zor iştir.

Nefis, zordan kaçmak ister.

Ancak ben bir Müslüman'ım ve İslam'dan bana düşen payı aktarmakla mükellefim; bana düşeni yerine getirmek zorundayım.

Bir yazar şöyle diyor: "Ortalama insanlar, kendi sorunları ile boğuşmaktan, kafalarını kaldırıp da bir türlü kendi dışlarında nelerin olup bittiğine bakma fırsatını bulamamaktadırlar. Felaketten kurtulabilmek için şimdi yapacağımız fedakârlıklar, ufuktaki tehlike ile orantılandığında çok küçük kalmaktadır. Ama insanların çoğu, şimdiki bir rahatlığı ilerideki acılara tercih etmek saflığını gösterebilmektedir."

"Onun için anlat ve öğüt ver, öğüt mutlaka fayda verecektir. Allah'tan korkan öğüt alacaktır."
(A'la Suresi: 9-10)

"Eğer yüz çevirirlerse bil ki biz Seni onların üzerine bekçi olarak göndermedik. Senin görevin tebliğ etmekten ibarettir..." (Şura: 48)

Küreselleşme Çağında İslam Daveti -5-

Anlatıyorsak Olur!

İslam'ı anlatıyoruz ama insanlar anlattıklarımızdan etkilenmiyor, diyoruz. Bunun pek çok nedeni vardır. Bu nedenler içinde en önde gelen neden, İslam davetinde Kur`an-ı Kerim' den istifade etmemektir...

İslam'ı anlatıyoruz ama insanlar anlattıklarımızdan etkilenmiyor, diyoruz. Bunun pek çok nedeni vardır.

Bu nedenler içinde en önde gelen neden, İslam davetinde Kur`an-ı Kerim'den istifade etmemektir.

İnsanların kendisi yerine sesi ve fotoğrafıyla yetindiğimiz, güzelliklerin kendisinden çok görüntülerinin peşine düştüğümüz bir çağda yaşıyoruz.

Modern dünya sürecinde toplumlar kaos içinde, fertler bunalımda...

İnsanlık hasta; insanlık, hastalığı karşısında yorgun; insanlık, hastalığından kurtuluş reçeteleri konusunda şaşkın...

Hasta insanlığı, yorgun insanlığı en çok karanlıkta bırakan ve onun yol alıp aydınlık bölgeye geçmesini en çok engelleyen sahte ışıklardır. İnsanlık, sahte ışıklar karşısında belirsizlik içinde...

Bu ağır hastanın şifa kaynağı, Allah'ın kitabı Kur`an-ı Kerim'dir.

Kur`an-ı Kerim, toplumsal kaosa karşı çözüm reçetesi olduğu gibi bireysel bunalıma karşı da çözüm reçetesidir.

Kur`an-ı Kerim, anlamı bilinmese dahi ilahi kelimeler olarak kalplere şifadır.

Kur`an-ı Kerim'in tek başına meali, bir tür resimdir. Bir güzelliğin resmine bakmak da insanın ilgisini çeker ve insanı rahatlatır.

Kur`an-ı Kerim'in hem metni hem meali bir arada olduğunda işte o zaman ilaç, hastaya reçetesine uygun verilmiş olur.

Bir hasta ilacını doğru ve düzenli alınca nasıl iyileşirse küresel çağın hasta, yorgun ve şaşkın insanlığı da Kur`an-ı Kerim'i hem tilavet, hem mana, hem de detaylı tefsir olarak özümlediğinde öyle iyileşecektir. Bunda şüphe yoktur. Bu, tanığı olan bir ifadedir.

Bu ifadenin ilk tanığı yüce rabbimizdir:

“Ey insanlar! Size Rabbinizden bir öğüt, gönüllerdeki dertlere bir şifa ve mü`minler için bir yol gösterici ve rahmet gelmiştir.

De ki: Allah'ın lütfu ve merhametiyle, evet işte bununla ferahlasınlar. Bu, onların toplayıp yığıldıklarından daha hayırlıdır.”(Yunus: 58-59)

“Sizi karanlıklardan nura çıkarmak için kuluna, apaçık ayetler indiren O'dur. Doğrusu Allah size karşı çok şefkatlidir, çok merhametlidir.” (Hadid: 9)

“Doğrusu bu Kur`an en doğru yola götürür.” (İsra: 9)

“(Habibim) de ki: Bana şu hakikatler vahyolunmuştur: Cinden bir zümre (Benim Kur`an okuyuşumu) dinlemiş de şöyle demişler: ‘Doğrusu biz, hidayete götüren, hayranlık veren bir Kur`an dinledik de ona iman ettik; artık biz, Rabbimize hiçbir şey ortak koşmayacağız.’” (Cin: 1-2)

“Rablerinin huzurunda toplanacaklarından korkanları Kur`an'la uyar. Onlar için Allah'tan ne bir dost ne bir şefaathçi vardır. Belki korunurlar.” (En'am: 51)

“(Habibim) insanları Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle davet et.” (Nahl: 125)

Celaleyn Tefsiri, bu ayette geçen “hikmet” ifadesini “Kur`an” olarak tefsir etmiştir. “Buna göre hikmetle ve güzel öğütle davet, Kur`an ayetlerini okuyarak ve açıklayarak yapılan davet olup Cenab-ı Hakk tarafından Resulüne bu yol emredilmektedir.” (Ahmet Önkal, İslam’a Davet Metodu)

“Biz Sana da Kur`an’ı indirdik. Ta ki insanlara kendilerine ne indirildiğini açıkça anlatsın.” (Nahl: 44)

Buna Resulullah’ın daveti tanıktır:

Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem’i duymamak için kulağına pamuk tıkayan adam Tufeyl bin Amr, Resulullah’ın Kur`an okuyuşunu duyunca “Güzel bir kelam işittim” dedi. Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem’in ardından evine gitti, “Bana davayı anlat” dedi. Neticeyi kendisi söylüyor: “Resulullah, bana İslam’ı anlattı ve Kur`an okudu. Vallahi ben asla bu kadar güzel bir kelam işitmemiştim ve bundan daha adaletli bir dava da duymadım. Bunun üzerine İslam oldum.”

Tufeyl, derhal kabilesine gidiyor ve onlara kendi ailesinden başlayarak İslam’ı anlatıyor; bütün kabilesi İslam’la şerefleniyor. (İbn-i Hişam)

Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem Mekke’de panayır alanında kabileler arasında dolaşırken Yesribli (Medineli) bir grupla karşılaştı; onlara İslam’ı anlattı ve Kur`an okudu. Yesribliler, onu dinleyip iman etti. (İbn-i Hişam)

Buna, Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem’in sahabelerinin daveti tanıktır:

“Cafer bin Ebi Talib, (henüz 17-18 yaşlarında ve bir kralın meclisine karşı) Meryem Suresi’ni okudu. Vallahi, Kral Necaşi (bu tilavet karşısında) sakalı ıslanincaya kadar ağladı ve onun meclisinde bulunanlar da önlerindeki sayfalar ıslanincaya kadar ağladılar.” (İbn-i Hişam)

(Hâşâ) Duyanın, ben Hattab'ın eşeğinin Müslüman olacağına inanırım da Ömer'in Müslüman olacağına inanmam dediği Ömer bin Hattab, helvadan put yapıp yiyen Ömer, kız çocuğunu toprağa gömen Ömer; Taha Suresini okuyunca "Beni Muhammed'e götürün" dedi ve Müslüman oldu.

Mus'ab bin Umeyr ve Medineli ev sahibi, Medine'de bir bahçede İslam'ı anlatıyorlardı. Medine'nin ileri gelenlerinden Sa'd bin Muaz ve Useyd bin Hudaýr onları gördüler ve onları kovmaya karar verdiler.

Önce Useyd gitti, kavgaya hazırlık anlamında mızrağını yere çakıp onlara hakaret etti, canınıza ihtiyacınız varsa buradan gidin, dedi. Mus'ab ona İslam'ı anlattı ve Kur'an okudu. Kur'an'ı duyan Useyd'in yüzü değişti ve Useyd orada Müslüman oldu.

Ardından Sa'd gitti, o da Kur'an'ı duyunca yüzü değişti ve Müslüman oldu. (İbn-i Hişam)

İşte İslam'a davet eden Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem ve arkadaşının Kur'an-ı Kerim'le ilişkileri buydu. Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem, adeta insanlar arasında dolaşan Kur'an'dı ve sahabeleri Onun haberini duyuran birer elçiydiler.

Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem'in İslam'a davet başarısı Kur'an'ın insanlar üzerindeki etki başarısının ta kendisidir, ikisi bir birinden ayrılamaz.

Bu başarıdan davette istifade etmek, Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem'e ve sahabelerine has değildir.

Kur'an'ın öğüt vermede etkisine, bütün İslam davetçileri şahittir.

İslam'ı anlatan âlimler, insanlara Kur'an'ı okumuşlar ve insanlar, onları dinleyip ihya olmuşlar.

Mekke'nin müşrikleri, bunun için Kur'an'dan korkuyorlardı. Onlar, "Dinlemeyin şu Kur'an'ı. Gürültü yapın, yaygara koparın. Belki galebe çalarsınız" (Fussilet 26) diyorlardı.

Mekke’de ilk defa Abdullah İbn-i Mesud, Kur`an-ı Kerim’i açıktan okudu; gür sesiyle Rahman Suresi’nin mesajını ilettiler de Müşrik elebaşıları onu döverek susturdular. Çünkü Kur`an okumak demek, onların insanlar üzerindeki iktidarını sarsmak demektir.

Hiz. Ebubekir (RA) Habeşistan’a hicret edecekti; İbn-i Düğünne onu himayesine alarak Mekke’de tuttu. Hiz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem’in siddik dostunun kapısının önünde bir mescidi vardı, orada namaz kıldırıldı. O büyük insanın kalbi yumuşaktı; Kur`an okuyunca ağlırdı. Onu gören çocuklar, köleler ve kadınlar onu hayranlıkla dinlerdi.

Kur`an’ın davetteki gücünü gören bir müşrik, İbn-i Düğünne’ye gitti. “Ey İbn-i Düğünne, sen bu adamı bize eziyet etsin diye himaye etmedin. O, öyle bir adamdır ki namaz kılıp da Muhammed’e gelen kitabı (Kur`an’ı) okuyunca ağlıyor. Biz; çocuklarımızın, kadınlarımızın, zayıflarımızın ondan etkilenmelerinden endişe ediyoruz. Ona emret evine girsin, dilediğini yapsın.” dedi. (İbn-i Hişam)

Çünkü o müşrik, Kur`an’ın bir çağrı olduğunu ve bu çağrının kalpleri etkilediğini, insanları değiştirdiğini biliyordu.

Bir zamanlar, bu coğrafyada Kur`an-ı Kerim’in metni yasaklanmışsa ondaki sebebi aramak gerek. O yasağı getirenler, Kur`an-ı Kerim’in İslam’ın başı olduğunu biliyorlardı.

Yüce Rabbimiz, “Biz Kur`an’ı takva sahiplerini müjdelemen ve inatçı milleti uyarman için Senin dilinde indirerek kolaylaştırdık.” (Meryem 97) buyuruyor.

Biz, insanları İslam’a davet ediyoruz; bu hasta insanlığa hekim olmak istiyoruz.

Ama ilaç vermeden hastanın iyileşmesini bekliyoruz. Sadece ilaçtan söz ederek hastanın durumunda bir düzelme olsun diliyoruz. Böyle bir durumda hasta düzelme umuduyla moral bulabilir. Ama asla onda gerçek anlamda bir düzelme olmaz, onun durumunu ıslah etmesi beklenmez.

Pek çoğumuz nice insana İslam’ı anlattık ve anlattıklarımız içinde Kur`an-ı Kerim’in payı sadece birkaç ayetle sınırlı kaldı. Bir kez olsun o kişiye bir ayetin metnini okumadık; bir ayeti derli toplu bir şekilde sebep-i nüzulü ile birlikte tefsir etmedik.

Küreselleşme her şeyi yüzeyselleştirdi ve Allah (CC) korusun, İslam davetini de yüzeyselleştiriyor; basit birkaç yazıya, birkaç görüntüye indiriyor. Oysa yara çok derin, hasta çok ağır ve beşeri ilaç önerilerinin etkisizliğini ortaya çıkaran; hastaların onlara boş yere yönelmesini, yatırım yapmasını engelleyen bir ilaca ihtiyaç vardır.

O ilaç Kur`an-ı Kerim'dir. Kur`an-ı Kerim baştanbaşa bir davet kitabıdır, bir davet rehberidir. O, hem davetin kendisidir hem de davet kılavuzudur.

Davet, Kur`an'dan öğrenilir ve insanlar Kur`an'la İslam'a davet edilir. Kur`an-ı Kerim'i bir kez olsun bir davet kitabı olarak okuyun. Gerek diğer peygamberlerin gerek Hz. Muhammed Mustafa salallahü aleyhi vessellem'in davetini Kur`an-ı Kerim'den seyredin. Davetinizin bereketlendiğini göreceksiniz.

Küreselleşme Çağında İslam Daveti -6-

Daveti Robotlara Bırakamayız

Matbaanın icadıyla bilgi paketçiliği pratikleşti. Az emekle kitapları çoğaltma imkânı doğdu. Bilgi kolayca taşınır oldu. Bilgi, sahibinden uzaklaştı; bilgi ile sahibi arasındaki bağ zayıfladı; bilgi, sahibinden neredeyse bağımsızlaştı. Dergiler, gazeteler çıkarıldı. Bilgi; bölündü, bütünlüğünü kaybetti, günlükleşti.

Matbaanın icadıyla bilgi paketçiliği pratikleşti. Az emekle kitapları çoğaltma imkânı doğdu. Bilgi kolayca taşınır oldu. Bilgi, sahibinden uzaklaştı; bilgi ile sahibi arasındaki bağ zayıfladı; bilgi, sahibinden neredeyse bağımsızlaştı. Dergiler, gazeteler çıkarıldı. Bilgi; bölündü, bütünlüğünü kaybetti, günlükleşti.

Telgrafla kendimizi yüzlerce kilometre uzaklardaki kişilere anlatma imkânımız oluştu.

Telefonla "yüzsüz sesler" dönemi başladı; görmediğimiz, dokunmadığımız insanlarla fikir alışverişi dönemi başladı.

Ardından radyo, televizyon ve nihayet internet çağı geldi. Yenidünyada sanal dostluklar sanal komşuluklar doğdu. Hiç dokunmadığınız ve dokunamayacağınız “site komşuları”nız var, grup arkadaşlarınız var.

Ne gerçek bir ortam ne de gerçek dışı... Ne iletişimdesiniz ne de değil... Hem bir aradasınız hem ayrı...

“Mekân kavramı anlamsızlaştı; bir kişinin mekânsal uzaklığı ile o kişiye ulaşma süresi arasındaki ilgi ortadan kalktı.

Bir yandan muazzam bir iletişim imkânı doğdu; öte yandan “sanal dünya” meşguliyeti ve doyumu (tatmini) yüzünden yanı başınızdaki komşunuzla iletişimsizlik sürecine girildi.

“Ziyaret” artık mekân birlikteliği gerektirmiyor; bütüncül ziyaret, açık bir ifadeyle insanın sesi ve yüzünün yanında ayaklarıyla, gövdesiyle, kalbiyle bir bütün halinde ziyaret neredeyse tarihe karıştı.

Mekânın olmadığı yerde, ziyaret mekânı da olmaz. Aynı anda birden çok yerde olan insan, tam olarak o yerlerden hiçbirinde değildir. Her yerdeki bulunuşu, eksik bir bulunuştur.

Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem, Mekke’de iken insanlarla birebir görüşür, onlara Kur`an-ı Kerim okur, onları İslam’a davet ederdi.

Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem Mekke’de iken “Önce yakın akrabalarını uyar!” (Şuara 214) emri geldi. Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem, akrabalarını amcası Ebu Talib’in evinde topladı, onları İslam’a davet etti.

Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem Mekke’de iken Safa Tepesi’ne çıktı, Mekke halkını açıkça ve kitlesel halde İslam’a davet etti. Rabbimiz, Ona “Artık Sana emrolunanı açıkça söyle, puta tapanlara aldırış etme” (Hicr 94) emrini vermişti.

Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem Mekke’de iken Kâbe’yi ziyarete gelen yabancılara da Kur`an-ı Kerim okur, onları İslam’a davet ederdi.

Sahabeler; Mekke'de iken ulaşabildikleri kişilere Kur'an-ı Kerim okur, onları İslam'a davet eder, Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem'a ulaştırırlardı.

Davetçilerin önderi Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem'tır. Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem ve davet arkadaşları için davetin iki amacı vardı:

1- İslam'a davet

2- Resulullah salallahü aleyhi vessellem önderliğindeki İslam toplumuna katılmaya davet

Birincisi, bireysel (ferdi) islahın başlangıcı idi; ikincisi, bir ümmet inşasıydı.

İkincisini kabul etmeyenden birincisi de kabul edilmezdi. Davetin önderi ile daveti kabul edenler arasında bir bağ, daha doğrusu hiyerarşik bir bağ oluşmak durumundaydı.

Böylece Müslümanların sayısının artmasıyla İslam ümmetinin büyümesi, genişlemesi, güçlenmesi aynı anlama geliyordu.

İslam davetini kabul; İslam toplumuyla birlikteliği kabul, İslam toplumunun bir ferdi olmayı kabul anlamına geliyordu. Bu kabul, zaman zaman aynı mekânlarda bir araya gelişi ve her istendiğinde İslam gücüne katılmayı gerektiriyordu.

H. Resulullah salallahü aleyhi vessellem, panayır yerlerini İslam'a davet için bir mekân ve imkân olarak kullanırken Medineliler (Yesribli) bir gruba denk geldi; onlara Kur'an-ı Kerim okudu ve İslam'ı anlattı. Medineliler, davete icabet ettiler, yurtlarına döndüler, orada başkalarına da Kur'an-ı Kerim okuyup İslam'ı anlattılar. Artık Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem'in kendisiyle aynı mekânda bulunmayan yeni bir sahabe topluluğu vardı. Ertesi yıl o topluluğun on iki temsilcisi Akabe'ye geldi; orada Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem'a biat etti.

H. Resulullah salallahü aleyhi vessellem, Musab bin Umeyr (RA)'i onlarla birlikte Medine'ye gönderdi. Musab ve Esad bin Zürene (Allah hepsinden razı olsun) gibi arkadaşları Medine'de bahçe bahçe, ev ev dolaşarak Kur'an-ı Kerim okudular, İslam'ı anlattılar. İslam, bu davetle Medine'nin neredeyse her evine girdi. Ertesi yıl Medineliler Müslümanlardan yetmiş iki kişi

Mekke'ye geldi, Akabe'de Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem ile mekân birliğine kavuşup Ona biat ettiler, hiyerarşik olarak İslam ümmeti içinde yerlerini aldılar.

Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem, Medine'ye hicret etti, Mescid-i Nebevi'yi inşa etti, orada halka Kur'an-ı Kerim okudu, İslam'ı anlattı.

Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem Medine'de iken evleri dolaştı, hastaları ziyaret etti; düğünlere, hurmalıklara gitti, oralarda da Kur'an-ı Kerim'i okudu, İslam'ı anlattı.

Sahabeler de Medine ve çevresinde İslam'ı anlattılar; icabet edenleri Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem ile buluşturdular.

Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem, Medine'de çevre kabilelere tebliğ heyetleri gönderdi. O heyetlerin daveti ile Müslüman olanlar, imkân bulurlarsa Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem'i Mescid-i Nebevi'de ziyaret eder, Onunla mekân birliğine kavuşur, İslam toplumu içinde fiziki olarak bulunurlardı; bir savaş olursa İslam orduları içinde yerlerini alırlardı.

Böylece Medine'de de İslam'ı kabul etmekle İslam toplumuna katılmak, aynı anlamda kabul edildi. Mekke'de bulunup İslam'ı kabul ettiğini söylerken hicret imkânı olduğu halde Medine'ye gelip İslam toplumu içinde yer almayanların İslam'ı onlardan kabul edilmedi.

Hudeybiye Barışı'ndan sonra idi.

"Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem, bir gün hitabette bulunmak üzere minbere çıktı. Allah'a hamd ve senada bulundu, şahadet getirdi ve sonra dedi ki:

– Muhakkak ki ben bazılarınızı acem meliklerine elçi olarak göndereceğim. İsrailoğullarının Meryem oğlu İsa'ya muhalefet ettiği gibi Bana muhalefet etmeyiniz." (İbn-i Kesir)

Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem, kâtiplere mektuplar yazdırdı, o mektupları mühürledi; elçiler, mektupları alıp atlara bindiler ve krallara gittiler.

Mektuplar, öz bir metinden oluşuyordu. Örneğin Kisra'ya gönderilen mektup şu şekilde idi:

“Bismillahirrahmanirrahim

Allah’ın elçisi Muhammed’den Farsların büyüğü Kisra’ya...

Selam, hidayete tabi olanların, Allah’a ve Resulü’ne iman edip Allah’tan başka ilah bulunmadığına, Onun bir ve ortaksız olduğuna, Muhammed’in Onun kulu ve elçisi olduğuna şahadet getirenlerin üzerine olsun!

Sana Allah’ın çağrısıyla çağrıda bulunuyorum. Muhakkak ki ben, Allah’ın bütün insanlara onları uyarmak ve kâfirlerin üzerine hak söz gerçekleşsin diye gönderilmiş elçisiyim. İslam’ı kabul edersen edersin. Eğer İslam olmaktan kaçınırsan Mecusilerin günahı senin üzerindedir.” (İbn-i kesir)

Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem’in gönderdiği, mektup muydu elçi miydi? Hem mektuptu hem elçiydi. Mektup, diplomatik meşruiyet sağlamış, elçiler de İslam’ı anlatmışlardı.

Davet, insani bir iletişimdir; insanın, insanı Allah (cc)’a kul olmaya çağırmak için insan ile kurduğu insani bir ilişkidir. Gaye ilahidir; iletişim yolu insanidir.

İnsani ilişkinin en güçlüsü, en etkilisi, bütüncül görüşmedir; mekân birliği yaparak yüz yüze görüşmedir. Hiçbir iletişim yolu, yüz yüze görüşmenin yerini alamaz. Her iletişim yolu, yüz yüze görüşmenin öncülüdür, kapısıdır. O iletişim, yüz yüze görüşmenin yolunu açarsa anlamlıdır, önemlidir, etkilidir.

Kitle iletişim araçları bir yönüyle Hz. Resulullah salallahü aleyhi vessellem’in gönderdiği mektuplardır ama diğer yönüyle sahabeleri krallarının ülkesine ulaştıran atlardır.

O mektuplar, herhangi bir postayla değil Havarilerin yerini tutan sahabelerle gönderildi.

Her mektup izaha açıktır, her mektup tamamlanmaya muhtaçtır.

Binicisi olmayan bir at, hiçbir şey değildir. Havarilerin yerini tutan elçilerle gitmeyen bir mektup, çok şey değildir.

Kitle iletişim araçları, davetçiyi uzaktaki kişilere ve kitlelere ulaştıran bir araçtır.

Davetçinin sorumluluğu ulaşabildiği yere kadardır. Araç ve imkân varlığı davetçinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Aksine, her araç daha uzak bir yere ulaşma imkânı sağladığından davetçinin sorumluluğunu artırır.

Bineği olanın sorumluluğu ile bineği olmayanın sorumluluğu farklıdır. Bineğin varlığı, binek sahibinin sorumluluğunu artırır.

Bir tür iletişim robotu olan bir kitle iletişim aracına sahip olmak, davette insan unsurunun işini azaltmaz; aksine ona yeni bir iş yükler, yeni bir sorumluluk yükler.

O sorumluluk, o kitle iletişim aracının (o atını, o mektubun) ulaşabildiği her yere bizzat ulaşmaktır; kitle iletişim aracıyla sağlanan eksik-sakat görüşmeyi yüz yüze görüşme ile tamamlamaktır. Davet gibi mukaddes bir iş, eksikliği kabul etmez.

Hz. Muhammed (AS)'e Havari olmayı, Onun mukaddes mektubunu modern çağın insanına, küreselleşme çağının belirsizliğinde kendisine güvenilir bir rehber arayan kalabalıklar içinde yalnız ve zavallı insanlara bizzat ulaştırmayı, onlara "Allah'ın Elçisi'nin elçisi olarak size geldim" demeyi kim istemez?

İsrailoğullarının peygamberlerine yaptıkları kötülüğü kim Allah'ın Resulüne, ahir zaman insanlığının padişahı Hz. Muhammed Mustafa salallahü aleyhi vessellem'ya yapma cüretinde bulunur?

Onun mukaddes elçilik emrini kim havada bırakmayı ister?

Mektuplar, elçileri bekliyor.

İnsanlar, davetçileri bekliyor.

Davet, davetçileri bekliyor.

İttihad-ı İslam Davetçilerine Uymak

Tevhid mücadelesi bir bütündür. Tevhide çağırın hiçbir davetçinin davet hikâyesi, ilk günden bugüne devam eden tevhid mücadelesi hikâyesinden bağımsız değildir.

“Kim Allah`a ve Resûl`e itaat ederse işte onlar, Allah`ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salih kişilerle beraberdir. Bunlar ne güzel arkadaştır!” (Nisa 69)

“Ey Muhammed, de ki; "İşte benim yolum budur, ben inandırıcı deliller göstererek insanları Allah`a çağırırım. Bana uyanlar da öyle yaparlar. Allah`ı her türlü noksanlıktan uzak tutarım. Ben, Allah`a ortak koşanlardan değilim.” (Yusuf 108)

“Ey kavmimiz! Allah`ın davetçisine uyun ve Ona iman edin ki, Allah da sizin günahlarınızı bağışlasın ve sizi acı bir azaptan korusun.” (Ahkaf 31)

“Sizden hiçbir ücret istemeyen kimselere uyun; onlar, doğru yolda olan kimselerdir.” (Yasin 21)

“... Kulları içinden ancak âlimler, Allah`tan (gereğince) korkar. Şüphesiz Allah, daima üstündür, çok bağışlayandır.” (Fatır Suresi 28)

Tevhid mücadelesi bir bütündür. Tevhide çağırın hiçbir davetçinin davet hikâyesi, ilk günden bugüne devam eden tevhid mücadelesi hikâyesinden bağımsız değildir.

Tevhide davet, bir başına yeni bir hikâye oluşturmaz. O, asla kendinden önce gelen tevhid mücadelesi kahramanlarından apayrı bir mücadele meydana getirmez.

Hz. Rasulullah`ın salallahü aleyhi vesellem mücadelesi kendisinden önceki Peygamberlerin (Allah`ın selamı hepsinin üzerine olsun) mücadelesinin bir devamı idi. İslam davetçisinin mücadelesi de kendisinden önceki İslam davetçilerinin mücadelesinin devamıdır.

İslam`a davet eden, kendisinden önceki İslam daveti hikâyesine eklenir, ondan yararlanır ve o hikâyenin bir bölümü olur. Bu hikâye, bir yerde kesilmez, kıyamete kadar devam eder ve yüce Allah`ın huzuruna bir bütün olarak çıkar. Huzurda herkes, o hikâye içindeki rolü kadar mükâfatını alır.

“Kim Allah`a ve Resûl`e itaat ederse işte onlar, Allah`ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salih kişilerle beraberdir. Bunlar ne güzel arkadaştır!” (Nisa 69)

Burada ayrı hikâyecikler oluşturmak, adacıklar meydana getirmeye kalkışmak, öyle bir şey yapacağım ki benden önce hiç kimse yapmamış olsun, demek yoktur.

İslam, yüce Allah ile kurulan bağ üzerine, peygamberler, dosdoğru bir akide ve amel üzere olan sıddıklar, kendilerini Allah yoluna adayanlar ve salih amel işleyenlerle dost olma, arkadaş olma yoludur.

Onlar nimete ermiş kişilerdir; bu dostluk, bu arkadaşlık tercihe bırakılmış değildir, zorunludur. Zira insanın önünde iki yol vardır, insan ya Allah'ın buğzuna uğrayanların yoluna, dalalette olanların yoluna uyar ya da nimete erenlerin yoluna. Bu, esasta iki yoldur. Her iki yolun da şüphesiz ki kendi içinde kısımları vardır. Esas olan iki yolun bir birine karışmamasıdır. Nimete ermişlerin yoluna şuurla uymayanlar, nebilere, sıddıklara, şehidlere, salihlere ihlasla uymayanlar, yüce Allah ile bağ kurarken onları görmezlikten gelenler mutlaka sapıklığa düşecekler ve mutlaka Allah'ın gazabına uğrayanlardan olacaklardır.

Çağı tahlil etmek ve o tahlil doğrultusunda yol almak, müminler için, İslam davetçisi için zorunludur. Davetçi şuurludur, davetini gözünü kapatarak yapmaz, mücadelesini el yordamıyla yürütmez. Onun hikâyesinin kendisinden önceki İslam daveti hikâyesine katılması, ondan ayrı düşmeyip onun bir bölümü haline gelmesi için kılavuza ihtiyacı vardır. O kılavuzlar, çağı tahlil ederek, nebilerin, sıddıkların, şehidlerin, salih amel sahiplerinin bu çağda yaşarlarsa nasıl bir davet yöntemi edineceklerini, nasıl bir mücadele yürüteceklerini tespit etmeye çalışır ve onu İslam davetçisine öğretirler.

“...Kulları içinden ancak âlimler, Allah'tan (gereğince) korkar. Şüphesiz Allah, daima üstündür, çok bağışlayandır.” (Fatır Suresi 28)

Kılavuz, âlim olmalı ki Allah'tan hakkıyla korksun, doğruyu bilmek için uğraşsın, ilmiyle amel etsin.

“Sizden hiçbir ücret istemeyen kimselere uyun; onlar, doğru yolda olan kimselerdir.” (Yasin 21)

Kılavuz davasının adamı olmalı ki para kaynağına göre fikir değiştirenlerden, aldığı ücret kadar yol gösterenlerden değil, her ne yapıyorsa bir olan Allah için yapsın... Bunun ispatı

onun davadaki kararlılığıdır, sabırdır; bunun ispatı onun gerektiğinde bu yolda acılara katlanmasıdır, gerektiğinde Allah için ölüme gidebilmesidir. Hani onlar, Allah'a davetin Bangladeş kısmında yer alan Abdulkadir Molla'ya "Bize kulluk et" demişlerdi ya o da "Asın!" demişti. İşte kılavuz böyle olmalıdır.

"Ey Muhammed, de ki; "İşte benim yolum budur, ben inandırıcı deliller göstererek insanları Allah'a çağırırım. Bana uyanlar da öyle yaparlar. Allah'ı her türlü noksanlıktan uzak tutarım. Ben Allah'a ortak koşanlardan değilim." (Yusuf 108)

İngilizlerin Hindistan işgali... Hollanda ve Portekizlilerin Malezya-Endonezya işgali... Rusya'nın Kırım işgali, Kafkasya ve Orta Asya'da yol alması... Napolyon'un Mısır Seferi, ardından Fransa'nın Cezayir ve diğer Afrika coğrafyası işgali... Osmanlı ordularının Doğu Avrupa'da günbegün gerilemesi...

İslam âlemi, birkaç yüzyıl öncesinde zayıf düşmüş, İslam toprakları işgale uğramış, tehlike her gün biraz daha yaklaşarak her Müslümanın kapısına dayanmıştı.

Her bir işgal bölgesinde Müslümanlar, Allah'a ve Resul'üne itaat ederek direniyor, işgalcilere karşı Allah yolunda cihad ediyor, işgali geciktiriyor, yer yer büyük başarılar elde edip düşmanı bertaraf da ediyor ama işgal hikâyesi bir gerçeklik olarak sürüyordu. Bugün direnen yarın teslim olmak zorunda kalıyordu. Bugün işgalden selamette olan, yarın işgalcilerin kurşunlarının hedefi oluyordu. Köleliğin defterini düren İslam'ın mensupları belki resmi anlamda köleleşmiyordu ama zihin kaybına uğrayarak yoldan çıkıyor, hürriyet peşinde koşarken Fransız İhtilali'nin sahte hürriyetçilerinin esiri oluyor, kurtulmak isterken kurtuluş mücadelesine karşı savaşılan bir silaha dönüşüyordu. Nitekim o esirlerden bir şair, "Ne efsunkâr imişsin ah ey didâr-ı hürriyet/Esîr-i aşkın olduk gerçi kurtulduk esâretten" diyordu.

Kurtulmak isteyenlerin sahte hürriyet tuzağına düşmesi... Köleliğe karşı çıkarken gizlice köleleşivermek...

Bu, korkunç bir tuzaktı... Bu, İslam âleminin bütün enerjisini tüketecek büyük bir oyundu. İslam âlimleri, bunun üzerine tefekkür ettiler, bundan kurtuluş yolu aradılar. Bu kurtuluş yolu, Miladi 19. yüzyılın sonlarına doğru şekillenmeye başladı, 20. yüzyılın başından itibaren bir akıma dönüştü. Bunun adı İttihad-ı İslam'dı. İslam'ın birliğiydi.

Siyasi olarak ona sahip çıkmaya çalışan, ondan yararlanma hevesine kapılan idareciler olmuş olduysa da akım, İmam Malik'in, İmam Cafer-i Sadık'ın, İmam Ebu Hanife'nin, İmam Zeyd'in, İmam Şafii'nin, İmam Ahmed Bin Hanbel'in; Şeyh Abdulkadir-i Geylani'nin, Şeyh Halid-i Bağdadi'nin sivil inisiyatifi gibi idarelerden, devletlerden bağımsız yol aldı.

Onlar, tevhid mücadelesinin önceki önderleri gibi "Ey kavmim! Allah'ın emirlerini bildirmeye karşılık sizden herhangi bir ücret istemiyorum. Benim ücretim ancak Allah'a aittir. Ben iman edenleri kovacak değilim; çünkü onlar Rablerine kavuşacaklardır. Fakat ben sizi, bilgisizce davranan bir topluluk olarak görüyorum." (Hud 29) diyorlar ve para sahiplerinin saraylarında oturmaktansa halkın arasına karışıp ümmetin zayıflarını güçlü olmaya çağırıyorlardı.

Onlar, ümmetle ilgili köklü bir tespite ulaşmışlardı. Bu ümmetin problemi, bir yere has değildir; her yeri saran cehalettir, tefrikadır ve yoksulluktur, diyorlardı.

Ümmet, yoksulluktan evladını düşmanın eğitim kurumlarına teslim ediyordu; ümmetin evlatları cehaletten hürriyete kavuşmak isterken düşmanın eğitim kurumlarından öğrendikleri cehaletle sahte hürriyete, hürriyetçilere esir düşüyorlardı.

İttihad-ı İslam, önce bir fikir olarak doğdu, sonra onun âlimleri ve davetçileri yetişti, yüce Allah her tür eksikten münezzehtir, O dilediğini yapar, İttihad-ı İslam'ın önderleri birbirlerini görmedikleri ve kimi zaman okumadıkları halde aynı şeyleri söylüyor, aynı yola çağırıyorlardı.

Onlar, "Ey kavmimiz! Allah'ın davetçisine uyun ve O'na iman edin ki, Allah da sizin günahlarınızı bağışlasın ve sizi acı bir azaptan korusun." (Ahkaf 31) diyorlardı.

Bu, yöreye göre farklı renkler olsa da bir tevhid mücadelesiydi; tevhid mücadelesinin bir parçasıydı, tevhid mücadelesinin devamıydı. Bu mücadelenin önderleri İslam'a hakkıyla inanmışlardı, onları harekete geçiren imkânları değil, imanlarıydı, sevdalarıydı. O iman, o sevda hiçbir engel tanımadı:

Şeyh Said... Tasavvuf dergâhını Şeyh Halid'in yolunda Cezayirli Emir Abdulkadir gibi, Çeçenistanlı Şeyh Şamil gibi direniş dergâhı olarak gördü; imkânlarının kısıtlı olduğunu bilmesine rağmen Batılılaşmaya karşı fiili direnişe geçti.

Üstad Bediüzzaman Said-i Nursi... Sürgün ve zindana rağmen, gerektiğinde kibrit kutularının daracık, küçücük kâğıdını bile kullanarak insanları imana çağırırdı.

İmam Hasan El Benna... Mısır halkını adeta fert fert dolaşarak bir cemaat oluşturdu, o cemaati kurumlarla büyüttü.

Pakistan'da Üstad Mevdudi... Gazete imkânını kullanarak toplumu Allah'a kulluğa çağırırdı.

Şehid Seyyid Kutup... İmam Hasan El Benna ve Üstad Mevdudi'nin yolu üzerinde, zindanın darlığına takılmadı, kendisini savunmak için verilen kâğıtları bile kullandı, çağrı tahlil eden eserler meydana getirdi.

Onlar, Rabbimiz Allah; önderimiz Rasulullah; kiblemiz Kabetullah diyorlardı. Esas olan buydu. Bu esası terk edip teferruata dalarak Müslümanları bölmeye kalkışanlar, işgalci küfür dururken Müslümanlar arasındaki ihtilafları kavmiyetçilikle, mezhepçilikle, meşrepçilikle gündeme taşıyanlar onlardan değildi, onlara karşıydı, onlara düşmandı.

Küfür, Müslümanlar için en çok ittihattan korkuyordu; boş durmadı, onların İslam'ın beynelmilel çağrısını haşa Masonluk diye itham edenler oldu, onların mezhep tefrikasına karşı duruşları için onları "mezhepsiz" diye avamın gözünden düşürmeye çalışan kültür ajanları veya kof cahiller çıktı.

Onların fikriyatını ihtilaflardan yana büken ahmaklar, reziller, belamlar türedi. Küfrün "Böl, parçala, yut" ihtilafına malzeme taşıdı. Onlar, tefrikadan ittihada ulaşmışken, bunlar ittihaddan tefrika üretmeye kalkıştı, o büyük önderlerin fikirlerinden bile ihtilaf üretmeye cüret edecek kadar haddini aştı. İslam'ın tevhid mücadelesinden bağımsız adacıklar oluşturdu, İslam kıtasını görmedi, kendi adacığına bakıp "Biz, hakız, gerisi batıl" dedi.

Bugünün genç İslam davetçisi, daveti bunlardan değil, ittihad-ı İslam önderlerinden öğrenecektir; yol onların yoludur. O, yol tevhid mücadelesi ile birlik yoludur, tevhid mücadelesi ile bütünlük yoludur. Hak olan, o hikâye ile bütünleşmek ve onun devamının bir parçası haline gelmektir. Tevhid kahramanlığı buradadır. Zira batılın serseri şövalyeleri vardır, İslam'ın ise mü'minlerin yolunda yürüyen mücahitleri... Verimlilik de kurtuluş da bununla mümkündür.

Ebu Musa (ra) şöyle rivayet etti:

“Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem):

‘Aziz ve Celil olan Allah’ın benim vasıtamla gönderdiği hidayet ve ilim yağmura benzer. Bir toprağa düşer ki onun bir kısmı güzel bir taifedir. Suyu kabul eder de çayır ve bol ot bitirir. Bir kısım da kurak olur, suyu tutar da yüce Allah onunla halkı faydalandırır. Ondan hem kendileri içerler, hem de hayvanlarını sulayıp güderler.

Bu yağmur diğer bir nevi toprağa daha isabet eder ki o düz ve kayıptır. Ne suyu tutar ne de çayır bitirir. Allah’ın dinini anlayıp da Allah’ın benimle gönderdiği hidayet ve ilimden faydalanan ve bunu bilip başkasına bildiren kimse ile (bunu duyduğu vakit kibrinden) başını bile kaldırmayan ve Allah’ın benimle gönderilen hidayetini kabul etmeyen kimse işte böyledir’ buyurdu.” (Buhari 79/238, Müslim 2282/15)

Fetih Surları Aşmak Mıdır Kalplere Ulaşmak Mıdır?

İslam ordularının girdiği nice yurtlar vardır, o yurtlarda kalpler kazanılmadı; İslam ordularının girmediği nice yurtlar vardır, İslam o yurtlarda kalpleri fethetti.

İslam ordularının girdiği nice yurtlar vardır, o yurtlarda kalpler kazanılmadı; İslam ordularının girmediği nice yurtlar vardır, İslam o yurtlarda kalpleri fethetti.

Fetih bir açılıştır: Kapıların açılması; vatanların, şehirlerin kapılarının ordulara açılması; şehirlerin el değiştirmesi...

Ancak şehre giriş bir bakıma “küçük fetih”tir, asıl fetih o şehirlerde kalplere girmektir. Fetih bir zaferdir; ancak daha büyük zafer kalpleri fethetmektir; zira, zafer, bir vatanda, bir yerleşim alanında yer edinmektir, orada kalıcı olmaktır.

Düşmanın ordularını yenmek, düşmanın şeytanını yenmekten çoğu zaman kolaydır. Orduları yenmek hiçbir zaman küçümsenemez. Ne var ki bir yerde yerleşik orduları yenmek, ancak orada yerleşik şeytanları yenmeye vesile olduysa zafer hâsil olmuştur. Zira zafer, mutlak yengidir, düşmanın hezimete uğratılmasıdır, davet ile şeytanlar hezimete uğratılmadan kesin zafere ulaşılmış sayılmaz.

Şehid Seyyid Kutub'a göre cihadın gayesi, İslam ile kalpler arasındaki engeli ortadan kaldırmak; tebliğin önünü açmak, insanların hür iradeleri ile baş başa kalarak bir seçim yapmalarını sağlamaktır.

Elmalılı Hamdi Yazır da Fetih Sûresi'nin tefsirinde şöyle diyor:

“Kâdı Beydâvî der ki: Fetih kâfirlere karşı cihad ile şirkin def edilmesine ve dinin yükseltilmesine ve noksan şahısların yavaş yavaş kendi arzu ve istekleriyle olgunlaşabilmeleri için şiddetle yönlendirilmesine ve zavallı kimseleri zalimlerin elinden kurtarmaya çalışmanın bir neticesi olduğu için mağfiret fethine sebep kılınmıştır.”

Burada fethin dört amacı sayılmıştır:

1. Şirkin defedilmesi
2. Dinin yüceltilmesi
3. Kişilerin olgunlaşarak karar verebilecek ve İslam'a girmek için kendi iradelerinin baskısını hissedecek düzeye ulaşmalarının sağlanması
4. Zavallı kişilerin zalimlerin elinden kurtarılması.

Bir rivayete göre Fetih Sûresi, Hudeybiye Anlaşması'na delalet eder. Çünkü bu anlaşma, insanların oluk oluk İslam'a girmesine ve ardından Mekke'nin fethine vesile olmuştur. Mevzu Hudeybiye ve fetih olunca bambaşka bir kapı açılıyor: Hep şehirlerin fethi kalplerin fethine vesile olarak bilinirken Hudeybiye'den sonra kalplerin fethi Mekke'nin fethine vesile olmuş, Mekke'nin fethini kolaylaştırmıştır.

“Fethul Mubin”, Hudeybiye midir? Mekke'nin fethi midir? Neden ikisi de olmasın ki... Âlimlere göre Mekke'nin fethi aynı zamanda “fethul futuh”tur, yani “fetihlerin fethidir”; zira beraberinde insanların ve memleketlerin fethini getirmiştir, yeni kapıların ve kalplerin İslam'a açılması için bir açılış olmuştur. Asıl fetih budur ve bu aynı zamanda davanın

sürekliliğidir. Burada hiçbir netice, “son” kabul edilmiyor. Her netice, başka bir netice için girişim niteliğinde görülüyor. Çünkü nihai hedef, değeri ne olursa olsun bir şehre ulaşmak değil, yeryüzünde Allah’ın adının anılmadığı tek bir nokta bırakmamaktır.

Elmalılı Hamdi, Nasr Suresi’nin tefsirinde de şunları söylüyor: “Fetihten maksat yalnız memleket fethinden ibaret olmayıp, daha çok kalplerin iman ve İslâm’a fethi demek olur. Mekke fethi üzerine en çok terettüp eden fetihler, İslâm dininin derhal yayılivermiş olması ve yirmi seneden beri Kureyş kâfirlerinin karşı koymalarından dolayı hakkın kabulüne kapalı duran kalplerin Mekke ve Taif fethinden sonra akın akın İslâm’a açılivermiş bulunmasıdır. Onun için İslâm demiştir ki: "Allah’ın dinine dalga dalga girdikleri"ne münasip olan, fethin müminlere din kapısının açılması manasına yorumlanması da kalbe çarpan manalardandır.”

Mekke’nin fethi bu anlamda ele alındığında ve onun için “fethul futuh” dendiğinde İslam dünyasında nice Mekke fethi vardır, denebilir. Daha doğru bir ifadeyle haşa, mukaddes olmakta bir olmak anlamında değil, ama kapı olması anlamında “Her İslam coğrafyasının bir Mekke fethi vardır” demek, o şehirlerin fetihlerinin değerini anlatmak için doğru kabul edilebilir.

Bu bağlamda Hicri 17’de, Miladi 27 Mayıs 639’da gerçekleşen Diyarbakır’ın fethi, kuşatma anlamında savaş, hâkim olma anlamında anlaşma ile gerçekleşmiştir. Kuşatılma süreci zor, hâkim olma süreci kolay olmuş. İslam orduları, Mekke’nin fethinde olduğu gibi şehir halkına iyi davranmış, şehrin surlarından sonra şehir insanının kalplerini de fethetmiştir.

Ancak, Diyarbakır’ın fethini önemli kılan bundan da öte bir özelliktir. Bu da Diyarbakır’ın fethinin bir yurdun fethine vesile olmasıdır. İslam orduları daha Diyarbakır’ın fetih sürecinde çevre kaleleri fethetmiş, sonrasında ise bölgenin tamamını fethetmişlerdir. Diyarbakır’ın fethi yeni fetihlere vesile olmuş ve Diyarbakır, bir daha hiçbir zaman küfrün eline geçmemeyerek İslam’ın Kürdistan coğrafyasındaki tapusu, mührü olmuştur.

Benzer bir durum 29 Mayıs 1453’te gerçekleşen İstanbul için de geçerlidir. İstanbul’un kuşatılması zor ama zaferi kolay olmuş; Fatih Sultan Mehmet, İslamî fetih geleneği üzerinde şehir halkına iyi davranmış, onlara eman vermiş, onların kalplerini kazanmıştır.

Ama İstanbul’un fethini Anadolu ve Balkanlardaki İslam coğrafyası için Mekke’nin fethine benzeten bundan da öte bir özelliktir. O da İstanbul’un fethinin Akdeniz ve Avrupa’da yeni fetihlere vesile olması ve İstanbul’un bir daha küfrün eline geçmemesiyle İslam’ın bu coğrafyadaki tapusuna, mührüne dönüşmesidir.

Her iki fethi de Mekke'nin fethine benzeterek kendi gerçekleri içinde 'feth-i mubin' yapan (açık bir fethi dönüştüren) İslam'ın buralara sadece ordu olarak değil, aynı zamanda "davet" olarak da girmesi ve bu davetin başarılı olmasıdır.

Çünkü tersi durumlar da vardır. İslam, Haçlı Savaşları süreci hariç Lübnan dağlarına askeri ve siyasi olarak hep hâkimdir ama Lübnan dağlarında bir türlü kalplerin fethi gerçekleşmemiştir. Benzeri bir durum pek çok Balkan ve Hint şehri için de geçerlidir. Ancak oralarda kalplerin fethinin gerçekleşmemesi, o şehirlerin nihayetinde kaybedilmesine sebep olmuştur.

Bazense askeri fetih, çok erken gerçekleşmiş ama kalplerin fethi oldukça gecikmiştir. Bunun bir örneği, Van şehir merkezidir. İslam orduları Diyarbakır'ın fethinden çok kısa bir süre sonra Van şehir merkezine ulaştılar. Ama Van şehir merkezi Osmanlı'nın ilk döneminde bile kendi çevresinden çok farklı bir görünümdeydi. Şehri ziyaret eden seyyahlar, İslam yurdunda bir küfür şehrine girdik, diye not düşüyorlardı.

Günümüzün modern dünyası, "fetih" kavramını tamamen İslam'ın fetih gerçeği üzerinden inceliyor. Amerikan kıtasını "insan imha ederek" elde eden Batı, bunun dünyanın diğer yerleri için mümkün olmadığını bilerek hareket ediyor ve İslam'ın nüfusu imha etmeden yurtları elde etme yöntemini kendisi için bir strateji haline getiriyor. Bu strateji bugünün iletişim dünyasında insanlara ulaşma kolaylığı ile birlikte Batı için bir "insan işgali" projesine dönüşüyor. Batı, bugün toplumların işgalini yurtların işgali gibi görüyor. Toplumların kalplerine hükmetmeyi, o toplumların yaşadığı coğrafyaya fiili hâkim olmak için bir araç ve oradaki varlığını kalıcılaştırmak için bir gereklilik görüyor.

Batı, siyasi iktidarlarla ilişkisini de bu strateji doğrultusunda belirliyor. Örneğin, kendisine karşı olan bir siyasi iktidarın bir memlekete hâkim olmasına göz yumabiliyor ama aynı iktidarın o memlekette bir sosyal taban kazanması girişimlerini asla hoş karşılamıyor. Türkiye'de İmam Hatip Liseleri ve Kur'an Kursları yönündeki her iyileşmenin modern, post modern veya başka bir şekilde bir darbe girişimine gerekçe yapılması da bu stratejinin bir parçasıdır.

Batı'ya göre İslam fetihlerini İslam zaferine dönüştüren İslam'ın toplumları kazanmasıdır. Batı, İslam'ın bu ilahi rıza için gerçekleştiren hizmetini kendi açısından saptırıp "Batı'nın menfaati için" işgale dönüştürmek istiyor; ilahi olanı öğrenerek şeytani bir netice elde etmeye çalışıyor, İslam'a karşı İslam'ın silahı ile savaşıyor.

Bu silahın onların elinde etkisiz kalması, ancak Müslümanların İslam'a sahip çıkması ile mümkündür. İslam'a inananlar, onun bütün sermayesinden hakkıyla istifade ettiklerinde İslam'ın sermayesi başkasının eline geçse bile onlara fayda sağlamayacaktır.

Hudeybiye mi, Mekke'nin fethi mi, Mekke halkının ve Mekke çevresinin İslamlaşması mı? Hangisi zaferin doruğudur? Konuya Resulullah salallahü aleyhi vesellem açısından yaklaşılnca zaferin doruğu bunlardan hepsinden öte ilahi rızadır. Bunların hepsi o ilahi rızaya sadece birer vesiledir.

"Allah'ın yardımı ve zaferinin gelip insanların bölük bölük Allah'ın dinine girmekte olduklarını gördüğün vakit Rabbine hamd ederek O'nu tesbih et ve O'ndan mağfiret dile. Çünkü O, tevbeleri çok kabul edendir." (Nasr Sûresi)

İslam bir bütündür. Mekke'nin siyasi iktidarının elde edilmesi ile Mekke halkının kalplerinin kazanılması arasındaki ilgi inkâr edilemez. İslam, haşa ne Batı'nın işgal orduları gibidir ne de bireysel mutluluğu hedefleyen küçük bir Hıristiyan tarikat... İslam, İslam'dır. Fetih de sadece fetihtir. İslam ne kadar biricik ise fetih öylesine biriciktir, kendisine özgüdür, ilahidir, ona benzemeye çalışan hiçbir girişim asla ona benzeyemez. İslam dışındaki hiçbir kurtuluş yolu İslam'a benzemeyeceği gibi İslamî amaçlar dışında hiçbir coğrafya veya insan elde etme girişimi de fethi benzemez. Onun sınırlarını belirleyen yüce Allah'tır, başkasının eseri asla O'nun eserinin yerini tutamaz.

Şehirlerin İslam orduları tarafından elde edilmesi de kalplere ulaşmak da fetihtir. Feth-i mubin, bu ikisinin bir arada olduğu zaferdir.

Bugünün dünyasında ancak Müslümanlar fatih olabilir, gerisi sadece birer işgalcidir ve bugünün dünyasında her Müslüman bir fatih olmak zorundadır. İslam bütünlüğünden asla kopmadan, İslam'ı asla ayırıştırarak yaşamaya çalışmadan fetihler gerçekleştirmeye çalışan birer fatih... Müslüman, ülkeleri ele geçiren ordulara sahip olmayabilir ama kalplerin fatihi olmak zorundadır. İlahi rızaya kavuşmak için fatih olmayı hedeflemek zorundadır.

Miladi 1301 ile 1373 yılları arasında yaşayan İbn-i Kesir, El Bidaye venNihaye fit Tarih adlı İslam Tarihi'nin Türkçe tercümesinin ikinci bölümünde İstanbul'un fethi ile ilgili şu notu düşüyor:

“Ben derim ki: Müslümanlar, Konstantiniye`yi (İstanbul) Emeviler zamanında kuşatma altına aldılar. Ama fethedemediler. "Kitabu Melahim adlı eserde de anlattığımız gibi ahir zamanda Müslümanlar oraya sahip olacaklardır. Bu hususta Sahih-i Müslim`de ve diğer hadis imamlarının eserlerinde Rasûlullah`tan nakledilen sahih hadisler vardır. Allah`a hamd ve minnet olsun.”

İbn-i Kesir`in büyük umudu kendi vefatının üzerinden seksen yıl geçtikten sonra 29 Mayıs 1453`te gerçekleşti. Allah`a hamd olsun...

Cahili Kalıntılara Karşı Davet

Fertlerin alışkanlıkları gibi toplumların da alışkanlıkları vardır. Özümsemeyen bir hidayet, şekli bir düzelme sağlasa da İslamî olmayan alışkanlıkların terkine yetmez. Fertler için olduğu gibi toplumlar için de takva mertebesi vardır. Toplumların Müslüman olması, fertlerin Müslüman olmasından daha geç gerçekleştiği gibi toplumların takva mertebesine çıkması da fertlere göre daha geç olur.

“Bedeviler dedi ki iman ettik. De ki siz iman etmediniz ancak İslam olduk deyin. İman henüz kalplerinize girmiş değildir. Eğer Allah`a ve Resul`üne itaat ederseniz O, sizin amellerinizden hiçbir şeyi eksiltmez. Şüphesiz Allah, çok bağışlayandır, çok esirgeyendir.” (Hucurat: 14)

Fertlerin alışkanlıkları gibi toplumların da alışkanlıkları vardır. Özümsemeyen bir hidayet, şekli bir düzelme sağlasa da İslamî olmayan alışkanlıkların terkine yetmez.

Fertler için olduğu gibi toplumlar için de takva mertebesi vardır. Toplumların Müslüman olması, fertlerin Müslüman olmasından daha geç gerçekleştiği gibi toplumların takva mertebesine çıkması da fertlere göre daha geç olur.

Toplum, şeklen İslam’a teslim olduğunda artık fıkhî bir İslam toplumdur; ona İslam hukuku uygulanır. Ancak bir topluma İslam hukukunun uygulanması o toplumun bütün cahili kalıntılardan arındığı anlamına gelmez.

Kültür, toplumun alışkanlığıdır. Fertlerin Müslüman olduktan sonra takva mertebesine ulaşıncaya kadar alışkanlıkları konusunda problem yaşadıkları gibi toplumlar da İslam öncesi kültürlerini terk etmekte problem yaşarlar. Ancak toplum, hem ferde göre daha inatçıdır hem de daha dağınıktır. Fert, tek kişidir; kendisini İslam terazisinde tartıp eksiklerini belirleyebilir ve kendisini o eksikliklerden arındırabilir. Hâlbuki toplum, birden çok bedenden oluşur. Toplumun beyin ve kalp gibi merkezi bir sistemi yoktur. Toplum, kendisini denetleme konusunda zorluklara sahiptir.

Toplumun beyin ve kalbi âlimler ve diğer toplum önderleridir. Toplumu denetlemek, toplumun eksiklerini belirlemek, toplumu o eksiklerden arındırmak onların görevidir.

Âlimler ve diğer önderler, toplumu denetleme ve ıslah etme görevini ihmal ettiklerinde toplum kendi yanlışlarını doğru zannetmeye başlar.

İslam toplumlarında cahiliyeye ait nice toplumsal alışkanlık vardır. Bu alışkanlıkları modern çağ öncesi ve modern çağ sonrası diye ikiye ayırmak mümkündür:

1. İslam Toplumlarında Modern Çağ Öncesine Ait Cahili Adetler:

İslam davetçileri, kimi zaman şeklî genel bir islah üzerinde durduklarından kimi cahili adetleri gözden kaçırmışlar, kendilerinden sonraki âlimler de ya toplumla mücadele etmekten çekinmişler ya da şeklî islahla uğraşmaktan kimi cahili adetlerle uğraşamamışlar. Davet, şekilden öze doğrudur. Sonraki davetçilerin ilk davetçilerin işini devralıp sürdürmesi ve toplumu bütün cahili kalıntılardan arındırması beklenirdi. Ancak ya davet kesildi ya da vaiz konumundaki sonraki davetçiler öze inemedi.

Bundan dolayı kimi toplumlar bin dört yüzyıldır hidayete erdikleri halde halen onlarda cahili kalıntılar vardır. Çoğu zaman bunlara bid'at denir. Hâlbuki bunlar bid'at değildir. Bid'at dine sonradan eklenen şeydir. Oysa bu adetler, din öncesine aittir. Toplum, Müslüman olduğu hâlde onları terk etmemiştir. Bu adetler İslam'dan başka bir dine aittir. Toplum "La" derken onları terk etmeliydi; ancak toplum her tür cahiliyeye "La" dediği hâlde bunlar pratikte var olmaya devam etmiş; böylece ortaya çelişkili bir durum çıkmıştır.

Eğitilebilmek, bilgiyle değişime açık hale gelmektir. Bir toplumun eğitilebilir konuma çıkması kolay değildir. Toplumlar bilgiye direnir; bilgiyi duysa da onu kolay kolay kendi pratiğine yansıtmaz. Kendisini koruma adına, olumlu değişime kapatır. Eğitim kurumlarında bilgi öğrenmenin en önemli yararlarından biri, kişiyi eğitilebilir, bilgisini pratiğe aktarabilir bir düzeye çıkarmasıdır. Eğitim kurumlarından geçmeyen kişiler, kolay kolay bu düzeye çıkmazlar. İslam toplumlarında kadın için medreseler açılmadığından, kadınlar eğitilebilir kitle olamamışlar. İslam öncesine ait pek çok kalıntı, kadınlar arasında aradan geçen bin dört yüz yıldan çok zamana rağmen varlığını devam ettirmiş.

Günde beş vakit namaz kılan bir kadın... Duha, Evvabin, Teheccüd kılan bir kadın... Ama aynı zamanda "Şu güneşe yemin olsun ki...", "Şu lambanın ışığına yemin olsun ki..." diyen bir kadın... Bunlar ateşperezmin yeminleridir. Ama yaşlı kadınlar arasında oldukça yaygındır. Ağaçlara çaput bağlamak, kimi günlerin uğursuzluğuna inanmak, nazar değmesin diye bir binaya merkep kafası iskeleti asmak... Yolculuğa çıkanın ardından su dökmek... Ve daha başka cahili alışkanlık... İslam toplumunda cahiliyeye ait birer kara izdir.

Bununla birlikte başta tercüme faaliyetleri ile olmak üzere avamı aşan cahili kalıntılara da değinmek gerekir. Merhum Seyyid Kutup, bunları şöyle ifade ediyor: "Kaynaklar birbirine

karıştı. Daha sonra gelen nesillerin beslenme kaynaklarına Grek felsefe ve mantığı, İran düşünce ve mitolojisi, Yahudi hurafeleri, Hıristiyan metafiziği ve başka kültürlerin, medeniyetlerin tortuları karıştırıldı. Bu yabancı unsurların tümü Kur'an-ı Kerim tefsirine, Kelam ilmine, Fıkıh'a, Fıkıh Usulüne de karıştırıldı. Ve işte o ilk nesilden sonra gelen nesiller, o karma karışık kaynaklarla muhatap oldu.”

İhya hareketi olmak, bu kalıntıları aşip İslam'ın saf kaynağına yeniden ulaşmaktır. Hayır, bu, ihya hareketi olmak için yeterli değil.

2. Modern Çağ Sonrası İslam Toplumlarında Görülen Cahili Alışkanlıklar

Modern çağda İslam ümmeti mürtetleştirilmeye çalışıldı. Bu, bir hedefti. İslam düşmanları bu hedefe ulaşmak için İslam'ın karşısına iki alternatif koydular:

a. Her toplumun İslam öncesine ait inanç, hikâye ve adetleri

b. Modern Batı toplumlarına ait inanç ve hayat tarzı

İlki İslam'a karşı bir “ulusal din” üretme çabasıydı. Projenin mimarlarının tasarımına göre her Müslüman kavim, “Benim kültürüm” deyip kendi toplumunun İslam öncesi inancını yeniden araştırarak, İslam öncesi hikâyelerini “destan” deyip kutsayacak, adetlerini “Atalarına benzeme” adına bugüne taşıyacak; bununla İslam dünyasını ümmet yapan birlik bağı kopacak; her Müslüman toplum kendi sözde kültürüyle kurduğu sentezle adeta başka bir dine sahip olacaktı. Rabbimiz, sentezciliğin her türünü şiddetle nehyediyor.

“...Yoksa siz, Kitabın bir bölümüne inanıp da bir bölümünü inkâr mı ediyorsunuz? Artık sizden böyle yapanların dünya hayatındaki cezası aşağılık olmaktan başka değildir; kıyamet gününde de azabın en şiddetli olanına uğratılacaklardır. Allah, yaptıklarınızdan gafil değildir.” (Bakara: 85)

“Allah'a yönelerek O'na karşı gelmekten sakınınız, namaz kılınız, dinlerinde ayrılığa düşüp fırka fırka olan, her fırkasının da kendisinde bulunanla sevindiği müşriklerden olmayınız.” (Rum: 31,32)

Aslında modern çağda “ulusal kültür” diye Müslüman topluma kabul ettirilmeye çalışılan cahiliyenin pratik hiçbir değeri yoktu. Bu sentezcilik, ayet-i kerimelerin nüzul zamanına konu olan sentezcilikten farklı olarak bir tuzaktı. Sadece Müslümanları İslam’dan koparmaya yarayacak, böylece Müslüman toplumu “çağdaşlık” denen yaşam tarzı için müsait hale getirecekti.

Sentezcilik, sadece bir geçiş süreciydi. İslam ümmetini İslam’dan uzaklaştırıp çağdaşçılık denen aldatmacaya yaklaştıracak bir geçiş süreci, bir tür köprü... İslam ümmeti ilerilik adına toplumların en geri, en ilkel hâli olan ulusal kültüre yönlendirilecek, pratik hiçbir değeri olmayan o kültür sadece bir efsane olarak kalıp Müslümanlar kendilerini çağdaş cahiliyenin kollarına atacaktı.

Ama Müslümanları mürtedleştirmek gericiğine sürüklemek isteyenler, projelerini katı bir aşamacılık içinde sürdürmediler. Bir yandan ulusal kültüre teşvik edip toplumun bir kesimini sentezcilikle elde etmeye çalışırken toplumun diğer kesimlerine doğrudan çağdaşçılığı aşılama çalıştılar. İslam toplumlarına Batı’dan inançlar, adetler ihraç ettiler. Bu, onlar için bir ihraç; onların işbirlikçileri için ise bir ithal işlemiydi. İhraç edilenler, Batı’nın Hıristiyan geçmişine veya Hıristiyanlık öncesi geçmişine aitti. Ama Müslümanlara çağın değeri, çağın inancı, çağın hayat tarzı diye kabul ettirilmeye çalışılıyordu.

Bunların bir kısmı yılbaşı etkinlikleri gibi pratikte izlenebiliyor. İzlenebilir olanı tespit etmek, kınamak, onunla mücadele etmek ve onu elemek kolaydır. Asıl problem izlenemez olanları tespittir. Zihin ve kalplerin içine sinenleri tespittir. Bugün her Müslüman, özellikle çağdaş eğitimden geçen her Müslüman, “Bize cahiliye zihniyetinden ne bulaştı?” diye bir değerlendirme yapmak, tespitlerini İslam ümmetiyle paylaşmak, cahiliyet zihniyetine karşı ortak bir mücadele zemini oluşturmak ve o mücadelenin içinde yer almak zorundadır. Modern çağ öncesi cahili kalıntılar, davetçilerin ihmalinin eseridir; modern sonrası cahili inanç ve davranışlar ise korkunun eseridir. Modern çağ cahiliyesi kendisini güçle korumaya aldı, kendi etkisini küçülten ve yok eden davetçiye sıkıntı verdi. Kimi davetçiler sustu, kimi davetçiler susturuldu. Vaiz konumundaki kimi davetçiler de cahiliyeye dokunmadan vaaz etme yolunu seçti. Hâlbuki cahiliyenin saldırı halinde olduğu bu çağın daveti, cahiliyeye karşı cephe almak durumundadır:

1. İslam ümmetinde ihmalden dolayı cahiliye döneminden kalan inanç ve alışkanlıklara karşı cephe...

2. Modern çağda İslam toplumlarını mürtedleştirmek için oynanan ulusal kültür oyunu çerçevesinde Müslüman topluma kabul ettirilmeye çalışılan cahiliyeye karşı cephe...

3. Doğrudan çağdaşlık adına Müslüman topluma kabul ettirmeye çalışılan İslam dışı inanç, davranış ve adetlere karşı cephe...

İslam davetinin “La” kısmını bugün bu oluşturuyor. Bu mücadele verilmeden davetin “La” kısmı eksik kalır. “La” kısmı eksik olan bir davet, kimi fertleri değiştirse de toplumu değiştiremez, toplumun gayr-i İslami alışkanlıklarını söküp atamaz.

İhya hareketi olmak, toplumu İslam’ın saf kaynaklarına ulaştırmak için mücadele etmek ve bu mücadeleyi hikmetle sürdürüp onda başarılı olmaktır.

Davette Bulunmamayı Sanat Edinmek

“Bunları, din adamları (Rabbaniler) ve bilginler (ahbarlar) günah söz söylemekten ve haram yemekten sakındırsalardı ya! Yapmakta oldukları şey ne kötüdür!” Maide Sûresi 63. Ayet...

İbn-i Abbas (ra), bu, Kur’an-ı Kerim’de alimler hakkındaki en şiddetli ayettir, diye buyuruyor. Dahhak (ra) diyor ki: Benim için Kur’an-ı Kerim’de bundan daha korkutucu bir ayet yoktur. “De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak akıl sahipleri bunları hakkıyla düşünür.” (Zümer Sûresi 9)

“Bunları, din adamları (Rabbaniler) ve bilginler (ahbarlar) günah söz söylemekten ve haram yemekten sakındırsalardı ya! Yapmakta oldukları şey ne kötüdür!”

Maide Sûresi 63. Ayet... İbn-i Abbas (ra), bu, Kur’an-ı Kerim’de alimler hakkındaki en şiddetli ayettir, diye buyuruyor.

Dahhak (ra) diyor ki: Benim için Kur'an-ı Kerim'de bundan daha korkutucu bir ayet yoktur.

“De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak akıl sahipleri bunları hakkıyla düşünür.” (Zümer Sûresi 9)

Bilgi, akıl sahiplerine sorumluluk yükler. Bilmek, bildirmeyi gerektirir. Hakkı bilmek, hakkı anlatmayı gerektirir.

Bilgi sahibi, kendisini bilmeyenle bir göremez. Bilgi sahibi, sorumluluk taşımada kendisini bilmeyenle eşit sayamaz.

Cahil, hiç alim gibi olur mu? Cahil, alimin rolünü üstlenebilir mi? Alim de cahil gibi olamaz, cahilin rolünü oynayamaz. O, ilim edinmekle birlikte cahile eşit olma konumundan çıkmıştır. Bir daha o konuma inemez. O konum artık ona haramdır.

“Onlardan çoğunun gûnahta, düşmanlıkta, haram yemede birbirleriyle yarıştıklarını görürsün. Yapmakta oldukları şey ne kötüdür!” (Maide Sûresi 62)

Başka ümmetlerle ilgili kınamalar, Müslümanların asilerini de kapsar. Bu ayet-i kerime Yahudilerden söz etmektedir. Ama Müslüman toplumları da kapsıyor.

Bir toplum düşünün, gûnahta, haram yemede yarışıyor. Bir koşu müsabakasındaki koşucuların birbirleriyle yarıştıkları gibi gûnaha doğru koşuyor.

Toplumun gûnahla ilişkisi farklı farklıdır:

Kimi, helali haramı bilir; gûnah için yarışır. Onlar, gûnahkârlığı din ve ideoloji edinmişlerdir. Gûnahın düşünürü, mimarı ve öncüsüdürler. Kendi neticelerinin farkındalar. Dünya sevgisi ve insanları kendilerine kul edinme hırsları onları gûnah peşinde koşturur, gûnahta öncü yapar.

Kimi, helali haramı bilmez; günah için yarışır. Beyin sahibidir ama düşünmez. Amelinin nereye varacağını bilmez. İnsan olarak yaratıldığı halde yeryüzünde hayvan gibi yaşar. Yüce Allah, ona insan şerefi verdiği halde o hayvanlığı seçmiş, hayvanlardan da daha aşağı bir duruma düşmüştür.

Kimi, helali haramı bilir; günah için yarışır. Zaman zaman günahlarından dolayı kendisini kınar. Ama günahın önderleriyle olan ilişkisi ona günah işletir, onu günah yarışının içine çeker. Günah peşinde olanların amellerinin neticesine bakmadan onlara uyar, sadece başkaları günah işledikleri için günah işler.

Kimi, helali haramı bilmez, günah için yarışır. Zaman zaman günah işlediğini fark eder. Ancak etrafında iyilik önderlerini bulmadığı ve uyarılmadığı için günahkârların içinde kalır, onların içinde sıkışır ve onlarla birlikte yol alır.

Bugün böyle bir ortamda değil miyiz? Bu dört sınıfın birlikteliği ile dünyamız bir günah yarış pistine dönüşmüş değil midir?

Böyle bir günah yarış pisti karşısında susmak, sadece bir hâl değil, aynı zamanda bir sanattır.

“Onlardan çoğunun gûnahta, düşmanlıkta, haram yemede birbirleriyle yarıştıklarını görürsün. Yapmakta oldukları şey ne kötüdür!” (Maide Sûresi 62)

“Bunları, din adamları (Rabbaniler) ve bilginler (ahbarlar) günah söz söylemekten ve haram yemekten sakındırsalardı ya! Yapmakta oldukları şey ne kötüdür!” (Maide 63)

Her iki ayette de Türkçe meal olarak “yapmak” kelimesi geçiyor. Önceki ayette “yapmak” fiili “عَمِلَ” ile ifade edilirken ikinci ayet-i kerimede “صَنَعَ” ile ifade edilmiş. Savi Tefsirinin sahibi, buna dikkat çekiyor, “صنع; عَمِلَ” den daha belîğdir, âlimler daha belîğ olanla uyarılmış, diyor. Bu ifade Türkçeye “sanat edinmek” diye de çevriliyor.

Sanat edinmek, bir işi öylesine yapmaktan daha ileri bir durumdur. Düşünmeyi, tekrarlaya tekrarlaya maharet sahibi olmayı ve serileşmeyi, pratikleşmeyi gerektirir.

62. ayette gūnahta yarışan avamdan söz ediliyor. Onlar, sadece gūnahı işlerler. Cahil için yapmak vardır. Öyle veya böyle yapmak... Oysa âlim için bilerek yapmak vardır. Düşünme ile birlikte yapmak...

Bilgi (ilim) insanın üzerine baskı yapar, açığa çıkmak ister, bilgiyi bastırmak, bilgiyi susturmak kolay değildir. Bilgiyi susturmada başkalarından çok, bilgi sahiplerinin kendileri sıkıntı çeker. Bilgin ağzını bantlamak istese de bilgisi, ona başkalarıyla paylaşma baskısı yapar, onu bildiğini anlatmaya zorlar.

Bu baskıya rağmen, bu zorlamaya rağmen, gūnah yarışi pisti karşısında susmak... Suskun kalmayı becermek...

Bu yarış, cehenneme doğrudur. Bu yarış, ateşe doğrudur. Âlim, bu yarış içinde olanların cehenneme, ateşe gireceklerinin farkındadır. Onda bu bilgi vardır. Bu felaket karşısında bilgiyi susturmak, bilgiyi hapsedmek, onu kontrol altında tutarak onun işlevini yerine getirmesini engellemek ancak bir maharetle olur, ancak suskunlukta ustalaşmakla, bu suskunluğu sanat haline getirmekle olur. Sanatkâr, profesyonel insandır. Profesyonel insanı koşullar etkilemez. O her halükarda kendi işini yapar, kendi sanatını icra eder. Profesyonel bir tiyatro sanatçısı, salondakilerin uyuduğunu görse de oyununu oynar, profesyonel bir futbolcu yuhalansa da oyuna devam eder.

Suskunluğu sanat edinmiş bilgin de yaptığı gūnah olduğunu bilse de hatta zaman zaman uyarılsa da kendi hali üzerinde kalır, gūnahta yarış felaketi karşısında cahiller gibi davranır, cahillerin rolünü oynar, suskunluğunu sürdürür. Bu ne kötü maharettir, bu ne kötü sanattır, bu ne kötü profesyonelliktir! Kötülük maharetinin mahiri olmak... Kötülük sanatının sanatkârı olmak... Kötülük mesleğinin profesyoneli olmak... Böyle biri, Resulullah (S.A.S)'ın varisi olabilir mi? Resulullah (S.A.S)'ın bayrağı altında haşır olabilir mi? Onun seyrettiği sadece gūnahkârların cehenneme gidiş yarışi değildir. Bizzat kendisinin cehenneme gidiş halidir. Bunu bile bile suskunluğunu sürdürmek... Hem de Rasulullah (S.A.S)'a varis olduğu iddiası taşıyarak sürdürmek... Bu, ancak cehenneme gitme ustalığıdır.

63. Ayet-i Kerime Elmalı'da şöyle tefsir edilmiştir:

“Demek ki bunlar bunu sanat edinmişler, çok çirkin bir siyaset sanatına düşmüşlerdir. Ve bütün sorumluluğun esası bunlardadır. Ve halkın ahlâkını, dinini bozan bunlardır. Tağut bunların içindedir. Ve anlaşılıyor ki, zahitlerin sorumluluğu, âlimlerden daha öncedir.”

“(Ey Muhammed!) Onlara, deniz kıyısında bulunan kent halkının durumunu sor. Hani onlar Cumartesi (yasağı) konusunda haddi aşıyorlardı. Zira tatil yaptıkları Cumartesi günü balıklar onlara akın akın geliyor, tatil yapmadıkları (diğer) günlerde ise gelmiyorlardı. İşte onları yoldan çıkmaları sebebiyle böyle imtihan ediyorduk.

Hani onlardan bir topluluk demişti ki: “Siz, Allah’ın helâk edeceği veya şiddetli bir azaba uğratacağı bir kavme ne diye (boş yere) öğüt veriyorsunuz?” Onlar da, “Rabbimize bir mazeret beyan etmek için, bir de belki Allah’a karşı gelmekten sakınırlar diye (öğüt veriyoruz)” demişlerdi.” (Araf 163-164)

Celaleyn ve Savi Tefsirlerine göre Ashab-ı Sebt karşısında üç sınıf insan vardır: Bir kısmı, onlarla birlikte avlanmış, bir kısmı onları nehyetmiş ve onlara karşı koymuş, bir kısmı ise onlardan umut kesmiş ve nehyedenlere “Siz, Allah’ın helâk edeceği veya şiddetli bir azaba uğratacağı bir kavme ne diye (boş yere) öğüt veriyorsunuz?” diye soruyor. Bu soruyu soranların hâli bile ihtilaf konusu olmuş, bir kavle göre onlar, bu bir ihtimal görevini bir süre yerine getirdikten sonra kavimden umut kesip susanlar dahi helak olanlar arasındadır.

Ya hiçbir şey yapmayanlar, ya günah yarışına mazeret uyduranlar, ya günah yarışını zaman zaman alkışlayanlar... Onlar, Rasulullah’ın (S.A.S) yolundan gidenlerden kabul edilebilir mi?

Rasulullah (S. A. S.) davetçilerin önderi iken davette bulunmamayı sanat haline getirenler O yüce önderin (S. A. S.) yolundan gidenler arasında sayılır mı?

İslam'a Davette Alaycılarını Aşabilmek

Modern çağı diğer çağlardan ayıran en önemli özelliklerden biri, bu çağın aktörlerinin eski çağları bilmeleri ve o çağların deneyimlerinden yararlanarak tutum belirlemeleridir. Bu yönüyle modern çağın İslam düşmanı, en tecrübeli düşmandır.

Modern çağı diğer çağlardan ayıran en önemli özelliklerden biri, bu çağın aktörlerinin eski çağları bilmeleri ve o çağların deneyimlerinden yararlanarak tutum belirlemeleridir. Bu yönüyle modern çağın İslam düşmanı, en tecrübeli düşmandır.

Bir inanca karşı üç savaş türü vardır: Fiili savaş, fikir savaşı ve psikolojik (ruhî) savaş. Fiilî savaş silahla yapılır. Fikir savaşı akıl ve delille. Psikolojik savaş ise tarifi zor bir yıldırma biçimidir. Bileğine güvenmeyen, düşüncenin etkisini yetersiz gören düşman, bu yıldırma yoluna başvurur. Hedef, güçten korkmayan, düşünsel donanımı alt edilemeyen, inancı sarsılamayan davetçiyi ruhen çökerterek bıktırmaktır.

Modern çağın tecrübeli düşmanı, tarihte İslam davetinin önündeki etkili engel olarak psikolojik savaşı bulmuş olacak ki bu çağda İslam davetçisinin karşısına en çok psikolojik savaşıla çıkmıştır.

Alaya almak, psikolojik savaşın en yaygın biçimlerinden biridir. Alaya almak, başkasının davranışlarını değersiz göstermek için onu küçük düşürmeye çalışmaktır.

Psikolojik bir savaşın içinde yer alarak alaya alan kişinin iki hedefi vardır. İlki davet edilene yöneliktir:

Alaycı, alaya aldığı kişiyi güldürme konusu yapıp gülünç duruma düşürerek çevrenin, ona ve onun düşüncelerine saygı duymasını engellemeye çalışır. Davetçiyi davet edilen nezdinde sözü dinlenecek olan kişiler listesinden çıkarır. Bu mümkün değilse, davet edilenin davetçiyiyle iletişimini bozar. Davet edilen, davetçiyi dinler ama onu ciddiye almaz; onun sözünü üzerinde düşünülmeğe değer sözler arasında görmez.

İkincisi ise davetçiye yöneliktir: Mukaddes bir iş yapıyor olmak davetçiye yüceltir. Davetçi, davette buldukça kendisine olan saygısı artar ve daha özgüvenle konuşur. Alay ise inciticidir. Davetçinin yaptığı hizmetten dolayı içinde oluşan kendisine saygı eğilimine zarar verir. Davetçinin iç dünyasını çökertir. Korkusuz davetçi... İlmî donanımıyla güçlü bir düşünce dünyasına sahip olan davetçi... Canından vazgeçen davetçi... Fikirle, delille asla yenilemeyen davetçi... Alayla yüz yüze kaldığında sarsılabilir. Belki bu hikmetle yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de Peygamberini salallahu aleyhi vesellem alay konusunda sürekli bilgilendiriyor, teselli ediyor:

"Daha önceki milletlere de nice peygamberler göndermiştik. Onlar kendilerine gelen her peygamberi mutlaka alaya alırlardı." (Zuhruf, 43/6-7)

"(Ey Muhammed!) Senden önceki birçok peygamberler de alaya alınmıştı. Fakat bu alaycılar, alay konusu yaptıkları gerçek tarafından kısıvrak kuşatılıverdiler.

Onlara de ki: Dünyayı geziniz de peygamberleri yalanlayanların sonu nice oldu, görünüz?" (Enam 10, 11)

"Nuh gemiyi yapıyor, kavminden ileri gelenler ise, yanına her uğradıkça onunla alay ediyorlardı. Dedi ki: Eğer bizimle alay ediyorsanız, iyi bilin ki siz nasıl alay ediyorsanız, biz de sizinle alay edeceğiz! Kendisini rezil edecek azabın kime geleceğini ve sürekli bir azabın kimin başına ineceğini yakında bileceksiniz." (Hûd, 11/38-39)

"Kavminin cevabı: Onları(Lût`u ve taraftarlarını) memleketinizden çıkarın; çünkü onlar fazla temizlenen insanlarmış! demelerinden başka bir şey olmadı." (Araf, 7/82; Neml, 56)

Mekke müşrikleri de alayın bütün türleri ile Hz. Rasulullah`la (S.A.V.) alay ediyorlardı.

Allahu Teâlâ onlardan söz ederken şöyle buyurur:

"Seni gördükleri zaman: Bu mu Allah`ın peygamber olarak gönderdiği diyerek hep seni alaya alıyorlar. Şayet tanrılarımıza inanmakta sebat göstermeseydik, gerçekten bizi neredeyse tanrılarımızdan saptıracaktı, diyorlar. Azabı gördükleri zaman, asıl kimin yolunun sapık olduğunu bilecekler." (Furkan, 25/41-42)

Kur'an-ı Kerim, bu ayet-i kerimelerle hem daha önceki peygamberlerin (as) yaşadıklarını aktarıyor hem Hatemül Enbiya'nın (S.A.V.) yaşadıklarını anıyor. Daha önce yaşananla o gün yaşanan arasındaki ilgiyi teşhir ederek alayın daveti engelleme önünde kadim bir araç olduğunu beyan ediyor.

Alay, bazen o kadar yıpratıcı olur ki insan kardeşinin katilini affedebilir ama alaycıyı affedemez; katilin yaptığını unutabilir ama alaycının sözünü unutamaz.

Rasulullah'ın (S.A.V.) Mekke'nin Fethi'nde aftan istisna tuttuklarına bakalım, onlar Müslümanların katilleri miydi? Katle sebep olanlar affolmasaydı Hz. Halid bin Velid hiç affolur muydu? Uhud'da şehid olanların katline sebep olan o değil miydi? Ve Mekke'nin fethinde o Rasulullah'ın (S.A.V.) bir komutanı değil miydi?

Uhud'da katle sebep olan Halid bin Velid, İslam ordusuna komutan oldu ama Haris b. Tulatıla, Huveyris b. Nukayzi gibi alaycı müşrikler, hatta Sare, Ümmü Sa'd, Erneb gibi alaycı müşrikeler affedilmedi.

MECZUP OLMAYI GÖZE ALMAK

Yakın bir tarihe kadar İslamî bir hassasiyetten dolayı gözaltına alınan, hapse atılan pek çok fert "mezcup" diye kayda geçirilerek salıverilirdi.

Bilmeyenler, çoğu zaman bunu hâkimin iyi niyetine, suçsuz bir insana acıyacak kadar vicdanlı olmasına, onun kendisine de mahkeme edilen kişiye de zarar vermeyecek bir yolu bulma zekiliğine bağlardı. Oysa bu, bir "şahsiyetsizleştirme" yöntemiymi, bir tür "Ey millet! Bu, sözü dinlenecek bir adam değil" ilanıydı. Bu ilan öylesine etkili oldu ki bugün bile İslam için sıkıntı yaşayanlara istihza ile bakılabiliyor.

Modern dönemde din alaya alındı, dindar olmak bir tür akıl dışı hâl sayıldı, dindar olanın aklından şüphe edilecek bir ortam oluşturuldu. Alaya alınma endişesi, İslam'dan söz etmenin önüne büyük bir bariyer olarak kondu.

Bu çağda davetçi olmak, bu alay bariyerini aşabilmektir, “meczip” kabul edilmeyi göze almaktır. Davetçi, bir davadan söz ettiği için “dava adamı” olarak bilinmek ister. Ona karşı olanlar, onu bir “meczip” olarak görmek ve tanıtmak ister.

Bu ikisi arasındaki farkın büyüklüğü davetçiyi yıpratır. Bunun karşısında üç yol vardır:

1. Susmak.
2. Özgüven yoksunluğu içinde konuşmak.
3. Alaycılara aldırış etmeden yola devam etmek.

İlk ikisi şeytan ve dostlarının, davetçiden istediğidir. Üçüncüsü ise peygamberlerin yoludur. Peygamberler ve onların yolundan gidenler, susmayı, özgüven yoksunluğu içinde konuşmayı değil, alaya alınmaya karşı sabrederek alaycılara rağmen davetlerini sürdürmeyi tercih ederler. Davetçi bu yola girmişse yüce Allah (cc), ona yardım eder, onu kendi rızasına kavuşturur, alay edicileri ise yaptıklarından dolayı cezalandırır.

ALAY KARŞISINDA SABIR

“And olsun senden önceki peygamberlerle de alay edilmişti ve ben, o küfredenlere bir süre vermiştim. Sonra da onları yakalayiverdim. İşte bakın, azabım nasıl oldu?” (Ra’d Sûresi/32)

Alay, düşmanın elindeki bir savaş yöntemidir. Bu savaşa karşı koymayan, bu savaşa karşı Allah’a tevekkül edip sabretmeyen daveti sürdürmez. Davetçi olmaya niyetlenen kişinin, alaya karşı sabırlı olmaya da niyetlenmesi gerekir. Her peygamber alaya alınmıştır, onların yolundan giden her da’vetçi de alaya alınır. Bundan kaçış yoktur.

Alaycıların hedefi,

-Da’vetçinin kendisine olan güvenini kırmak,

-Da'vetçinin davasını insanların gözünden düşürmek,

-Da'vetçiyi toplumun gözünden düşürmektir.

Alaya karşı sabırlı olmak, davetçinin kendisine olan güvenini koruması ve da'vet etkinliğini sürdürmesidir. Bununla birlikte alaycılara mümkün olduğunca karşılık vermemesi, onlarla uğraşırken davetinden kalmamaya özen göstermesidir.

Kur'an-ı Kerim'de, peygamberlere yönelik fiziki eziyetten çok "alay" üzerinde durulmuştur.

"Onlar kendilerine gelen her peygamberi hemen alaya alıyorlardı." (Hicr Sûresi/11)

"Yazıklar olsun o kullara ki ne zaman kendilerine bir peygamber gelse, muhakkak onunla alay ediyorlardı." (Yasin Sûresi/30)

Hz. Muhammed Mustafa (sallallahu aleyhi ve sellem), en üstün insandır, eşrefi mahlûkatın en şerefliisidir. Ama O da alaya alındı.

"Kâfirler seni (Resulullah'ı) gördükleri zaman seni alaya almadan başka bir şey yapamazlar." (Enbiya Sûresi/36)

"Seni gördükleri zaman "Allah'ın gönderdiği elçi bu mu? (der) Hep seni alaya alıyorlar." (Furkan Sûresi/41)

Alay, Resulullah'a karşı o kadar çok kullanıldı ki siyer kitaplarında "Alay Dönemi" ve "Alaycılar" diye başlı başına bölümler vardır.

İbn-i İshak diyor ki, Resulullah kendi kavmi tarafından yalanlanmasına ve alaya alınmasına rağmen onlara nasihat ediyor; Allah'ın emirlerini onlara duyurma konusunda sabrediyordu." (İbn-i Hişam)

“Küçük düşürmek”, insanın nefesine ağır gelir; da’vetin düşmanları bunu bilirler. Onun çok önem verdiği sözü önemsiz gösterirler. O, değerli bir şahsiyet iken onu değersiz konuma düşürmek isterler.

Da’vetçi, insanları cennete götürmek isterken insanlar ona hakaret eder. Davetçi insanların iyiliğe kavuşmasını isterken insanlar, onu rencide ederler.

Bu, zıt iki durumdur; zıtlıkları taşımak kolay değildir, sabır ister.

Resulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) sabretti, bugünün İslam davetçisi de sabreder. Rabbimiz, bu sabrın nasıl gösterileceğini de öğretmiştir:

“Artık sana emrolunanı açıkça söyle, puta tapanlara aldırış etme.

Seninle alay edenlere karşı şüphesiz biz sana yeteriz.

Onlar, Allah’a şirk koşanlardır. Yakında (kimin doğru olduğunu) öğreneceklerdir.

And olsun ki, onların söyledikleri şeylerden senin canının sıkıldığını biliyoruz.

Sen, Rabbini hamd ile tesbih et ve secde edenlerden ol. Ve ölünceye kadar Rabbine ibadet et.” (Hicr Sûresi/94-99)

Davetçi, bunu başarmışsa daveti eninde sonunda amacına ulaşır.